

ενδοιασμούς: *Τον έχω ικανό για όλα.*

ΣΥΓΓ.: ικανότητα // ικανοποιώ, ανίκανος. [αρχ.]

η **ικανότητα** (ΟΥΣ) το να είναι κανείς ικανός να κάνει κάτι ή γενικά να πετυχαίνει τους στόχους του. ΣΥΓΓ.: ικανός. [αρχ. ικανότης]

η **ικεσία** (ΟΥΣ) το να παρακαλάει κανείς κάποιον πάρα πολύ. ΣΥΓΓ.: ικέτης. [αρχ.]

ικετεύω (-εψα και -ευσα) (Ρ.) παρακαλάω κάποιον πάρα πολύ. ΣΥΓΓ.: ικέτης. [αρχ.]

ο **ικέτης**, θηλ. η **ικέτιδα** και **ικέτισσα** (ΟΥΣ) **1.** αυτός που παρακαλεί έντονα κάποιον (για να τον βοηθήσει, να τον προστατεύσει κτλ.). **2.** στην αρχαία Ελλάδα, αυτός που πήγαινε σε ναό ή σε ιερό χώρο επικαλούμενος την προστασία των θεών. ΣΥΓΓ.: ικεσία, ικετεύω. [αρχ.]

το **ικριώμα** (ΟΥΣ) **1.** ξύλινη εξέδρα πάνω στην οποία στήριζαν την κρεμάλα ή την καρμανιόλα, όπου θανάτωναν τους κατάδικους. **2.** ξύλινη ή μεταλλική κατασκευή που στήνεται στον εξωτερικό χώρο μιας οικοδομής. ΣΥΝ.: σκαλωσιά.

η **ιλαρά** (ΟΥΣ) (ιατρ.) παιδική μεταδοτική ασθένεια που προκαλεί στο σώμα εξανθήματα. [αρχ. επ. *ιλαρός*]

η **ιλαρότητα** (ΟΥΣ) η χαρούμενη διάθεση που έχει κάποιος. ΣΥΝ.: ευθυμία.

ο **ίλιγγος** (ΟΥΣ) έντονη ζάλη. ΣΥΝ.: ζαλάδα, σκοτοδίνη. ΣΥΓΓ.: ιλιγγιώδης. [αρχ.]

ο **ιμάντας** (ΟΥΣ) **1.** μακριά λωρίδα για διάφορες χρήσεις. ΣΥΝ.: λουρί. **2.** μακριά ταινία μηχανής που χρησιμοποιείται για να κινούνται περιστροφικά κάποια

εξαρτήματά της και αυτή να λειτουργεί. [αρχ. *ιμάς*]

το **ιμάτιο** (ΟΥΣ) στην αρχαιότητα, το ρούχο που φοριόταν πάνω από τον χιτώνα. ◊ **διαρρηγνύω τα ιμάτιά μου:** διαμαρτύρομαι πολύ έντονα όταν θεωρώ ότι κάποιοι με αδικούν. [αρχ.] το **ιμέιλ** (ΟΥΣ) η αποστολή ηλεκτρονικής επιστολής μέσω υπολογιστών που είναι συνδεδεμένοι μεταξύ τους σε δίκτυο ή μέσω του διαδικτύου, και η επιστολή που στέλνει κάποιος με αυτό τον τρόπο, καθώς και η ηλεκτρονική διεύθυνση στην οποία τη στέλνει. [αγγλ. *e-mail*]

ο **ίμερος** (ΟΥΣ) ο πόθος. [αρχ.]

ο **ιμπεριαλισμός** (ΟΥΣ) η τάση ενός ισχυρού κράτους να επεκταθεί και να κατακτήσει άλλα κράτη ή να επηρεάσει την πολιτική τους. ΣΥΝ.: επεκτατισμός. [γαλλ. *impérialisme*]

το **ίνδαλαμ** (ΟΥΣ) το πρόσωπο προς το οποίο εκδηλώνει κάποιος πολύ μεγάλο θαυμασμό. ΣΥΝ.: είδωλο.

ο **Ινδιάνος**, θηλ. η **Ινδιάνα** (ΟΥΣ και επ.) ιθαγενής της Αμερικής, ο Ερυθρόδερμος. ΣΥΓΓ.: ινδιάνικος. [αγγλ. *Indian*]

ινδικός, -ή, -ό (επ.) **1.** ο σχετικός με την Ινδία ή τους Ινδούς. **2.** (ως ουσ.) τα **ινδικά:** η ινδική γλώσσα. • **ινδικά** (επιρρ.) [αρχ.]

ο **Ινδός**, θηλ. η **Ινδή** (ΟΥΣ και επ.) αυτός που κατάγεται από την Ινδία ή/και είναι πολίτης της Ινδίας. [αρχ.]

το **ινίο** (ΟΥΣ) (ανατ.) το πίσω και κάτω μέρος του κεφαλιού μας. [αρχ.]

το **ινστιτούτο** (ΟΥΣ) **1.** ίδρυμα, οργανισμός με σκοπούς κυρίως επιστημονικούς και μορφωτικούς. **2.** ονομασία

ορισμένων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, όπως φροντιστηρίων ξένων γλωσσών, εκπαιδευτηρίων επαγγελματικής εκπαίδευσης κτλ. **3.** εμπορική επιχείρηση που προσφέρει υπηρεσίες που κυρίως αφορούν την περιποίηση σώματος. [νεολατ. *institutum*]

το **ίντερνετ** (ΟΥΣ) το διαδίκτυο. [αγγλ. *internet*]

το **ιόν** (ΟΥΣ) το άτομο ή το μόριο που είναι φορτισμένο με ηλεκτρισμό και έλκεται από έναν πόλο που είναι φορτισμένος με αντίθετο φορτίο. [αγγλ. *ion*]
ο **ιός** (ΟΥΣ) είδος μικροοργανισμών (μικροβίων). ΣΥΓΓ.: ίωση // ιοβόλος, ιογενής. [αρχ.]
ιουδαϊκός, -ή, -ό (ΕΠ.) ο σχετικός με τους Ιουδαίους (Εβραίους) και ιδιαίτερα με τη θρησκεία τους, τα ήθη και τα έθιμά τους.

ο **Ιουδαίος**, θηλ. η **Ιουδαία** (ΟΥΣ και ΕΠ.) ο Εβραίος που είναι πιστός στην εβραϊκή θρησκεία.

ο **Ιούλιος** και **Ιούλης** (ΟΥΣ) ο έβδομος μήνας του χρόνου. ΣΥΝ.: Αλωνάρης. ΣΥΓΓ.: ιουλιανός. [λατ. *Julius*, από το όνομα του Ιουλίου Καίσαρα]

ο **Ιούνιος** και **Ιούνης** (ΟΥΣ) ο έκτος μήνας του χρόνου. ΣΥΝ.: Θεριστής. [λατ. *Junius* (μήνας αφιερωμένος στη θεά Juno, δηλαδή την Ήρα)]

η **ιππασία** (ΟΥΣ) **1.** η βόλτα πάνω σε άλογο. **2.** το άθλημα στο οποίο το άλογο και ο αναβάτης του κάνουν διάφορες ασκήσεις, ηπδούνε εμπόδια κτλ. ΣΥΓΓ.: ίππος. [αρχ.]

ιππικός, -ή, -ό (ΕΠ.) **1.** αυτός που αναφέρεται στα άλογα, στην ιππασία, στους ιππείς. **2.** (ως ΟΥΣ) το **ιππικό:** στρατιωτικό σώμα που αποτελείται

από έφιππους στρατιώτες. ΣΥΓΓ.: ίππος. [αρχ.]

ο **ιππόδρομος** (ΟΥΣ) το μέρος όπου γίνονται αγώνες δρόμου με άλογα. ΣΥΝ.: ιπποδρόμιο. ΣΥΓΓ.: ιπποδρομία, ιπποδρομιακός. [αρχ.]

ο **ιππόκαμπος** (ΟΥΣ) μικρό ψάρι με παράξενο σχήμα, που κολυμπάει σε όρθια στάση και το κεφάλι του θυμίζει κεφάλι αλόγου. [αρχ.]

ο **ιπποπόταμος** (ΟΥΣ) μεγάλο και βαρύ ζώο, με κοντά πόδια και πλατύ κεφάλι, που ζει σε ποτάμια και λίμνες της Αφρικής. [ιππο- + ποταμός]

ο **ίππος** (ΟΥΣ) **1.** το άλογο. **2.** μονάδα μέτρησης της δύναμης των μηχανών.
◇ **δούρειος ίππος:** **α.** το ξύλινο άλογο που επινόησε ο Οδυσσέας, μέσα στο οποίο κρύφτηκαν ο ίδιος και πολεμιστές του και μπήκαν κρυφά στην Τροία και την κυρίευσαν. **β.** (μτφ.) το μέσο που χρησιμοποιεί κάποιος για να εισχωρήσει χωρίς να τον καταλάβουν σε μια εχθρική περιοχή ή γενικότερα κάπου που δεν επιτρέπεται να βρίσκεται. ΣΥΓΓ.: ιππασία, ιππικός, ιππέας, ιππέυω, ιππότης // ιπποπόταμος, ιππόδρομος, ιππόκαμπος, ιπποδύναμη, έφιππος. [αρχ.]

ο **ιππότης** (ΟΥΣ) **1.** στον Μεσαίωνα, πολεμιστής που πολεμούσε συνήθως πάνω σε άλογο και ξεχώριζε για την παλικάριά του. **2.** (μτφ.) άντρας που συμπεριφέρεται πολύ ευγενικά στις γυναίκες. ΣΥΓΓ.: ίππος. [αρχ.]

ο **Ιρακινός**, θηλ. η **Ιρακινή** (ΟΥΣ και ΕΠ.) αυτός που κατάγεται από το Ιράκ ή/και είναι πολίτης του Ιράκ.

ιρακινός, -ή, -ό (ΕΠ.) ο σχετικός με το Ιράκ ή τους Ιρακινούς.

ιρανικός, -ή, -ό (ΕΠ.) ο σχετικός με το Ιράν ή τους Ιρανούς.

ο **Ιρανός**, θηλ. η **Ιρανή** (ΟΥΣ. και ΕΠ.) αυτός που κατάγεται από το Ιράν (Περσία) ή/και είναι πολίτης του Ιράν.

ιρλανδικός, -ή, -ό και **ιρλανδέζικος, -η, -ο** (ΕΠ.) ο σχετικός με την Ιρλανδία ή τους Ιρλανδούς.

ο **Ιρλανδός**, θηλ. η **Ιρλανδή** και **Ιρλανδέζα** (ΟΥΣ. και ΕΠ.) αυτός που κατάγεται από την Ιρλανδία ή/και είναι πολίτης της Ιρλανδίας.

ίσα ίσα (ΕΠΙΡΡ. ΕΚΦΡ.) **1.** ακριβώς, στην κατάλληλη ποσότητα ή στιγμή: *Η ζάχαρη έφτασε ίσα ίσα για έναν καφέ.* ΣΥΝ.: μόλις που. **2.** αντιθέτως.

ίσαμε (ΠΡΟΘ.) **1.** μέχρι. **2.** περίπου. [*ίσα + με*]

ισάξιος, -α, -ο (ΕΠ.) αυτός που έχει ίση αξία με κάποιον άλλο. [*ισ(ο)- + άξι(ος) + -ος*]

η **ισημερία** (ΟΥΣ.) καθεμία από τις δύο ημέρες του χρόνου (την άνοιξη και το φθινόπωρο) που η ημέρα και η νύχτα έχουν ακριβώς την ίδια διάρκεια. ΣΥΓΓ.: ίσος. [αρχ.]

ο **ισημερινός** (ΟΥΣ.) η νοτιή γραμμή που χωρίζει την επιφάνεια της Γης σε δύο ίσα μέρη, και που όλα τα σημεία της απέχουν εξίσου από τους δύο πόλους. ΣΥΓΓ.: ίσος. [αρχ. του αρχ. επ. *ισημερινός*]

ο **ισθμός** (ΟΥΣ.) μια λωρίδα στεριάς που ενώνει δύο στεριές και χωρίζει δύο θάλασσες. [αρχ.]

ίσιος, -α, -ο (ΕΠ.) **1.** αυτός που έχει μία μόνο κατεύθυνση, χωρίς στροφές κτλ. ΣΥΝ.: ευθύς. ΑΝΤ.: λοξός, στραβός. **2.** ομαλός.

◇ **στα ίσια:** σταράτα, καθαρά. • **ίσια**

(ΕΠΙΡΡ.) σε ευθεία γραμμή. ΣΥΓΓ.: ίσος, ισιώνω // ολόσιος. [*ισ(ιάζω) + -ιος*]

το **ισ(ι)ωμα** (ΟΥΣ.) **1.** μέρος του εδάφους που είναι επίπεδο, ούτε ανηφορικό ούτε κατηφορικό, και ομαλό. **2.** το να ισιώσει κανείς κάτι ή το να έχει γίνει κάτι ίσιο. [*ισιώ(νω) + -μα*]

ισιώνω (ισίωσα | ισιωμένος) (Ρ.) **1.** κάνω κάτι ίσιο. ΣΥΝ.: ευθυγραμμίζω. ΑΝΤ.: στραβώνω. **2.** γίνομαι ίσιος. **3.** τακτοποιώ: *Ίσιωσε τη φούστα σου!* ΣΥΓΓ.: ίσιωμα. [*ισ(ι)ος + -ώνω*]

ο **ίσκιος** (ΟΥΣ.) η σκιά. ΣΥΓΓ.: ισκιώνω, ίσκιωμα // ανίσκιωτος. [αρχ. σκιά]

ο **ισλαμισμός** (ΟΥΣ.) η θρησκεία των μουσουλμάνων· μονοθεϊστική θρησκεία, δέχεται δηλαδή ότι υπάρχει ένας Θεός, ο οποίος ονομάζεται Αλλάχ. ΣΥΝ.: ιμαμεθανισμός, μουσουλμανισμός. ΣΥΓΓ.: ισλάμ, ισλαμικός, ισλαμιστής. [γαλλ. *islamisme*]

ισλανδικός, -ή, -ό (ΕΠ.) **1.** ο σχετικός με την Ισλανδία ή τους Ισλανδούς. **2.** (ως ΟΥΣ.) τα **ισλανδικά:** η ισλανδική γλώσσα. • **ισλανδικά** (ΕΠΙΡΡ.).

ο **Ισλανδός**, θηλ. η **Ισλανδή** και **Ισλανδέζα** (ΟΥΣ. και ΕΠ.) αυτός που κατάγεται από την Ισλανδία ή/και είναι πολίτης της Ισλανδίας.

ισοβαθμώ (-πσα) (Ρ.) έχω τον ίδιο βαθμό με κάποιον άλλο ή είμαι στην ίδια βαθμίδα, στο ίδιο ύψος με κάποιον άλλο. ΣΥΓΓ.: ίσος. [*ισόβαθμ(ος) + -ώ*]

ισόβιος, -α, -ο (ΕΠ.) **1.** αυτός που διαρκεί όσο ζει κάποιος. **2.** αυτός που διατηρεί ένα αξίωμα, μια ιδιότητα κτλ. μέχρι το τέλος της ζωής του: *Είναι ισόβιος πρόεδρος του ιδρύματος.* **3.** (ως ΟΥΣ.) τα **ισόβια:** η πιο μεγάλη ποινή, η καταδίκη κάποιου σε φυλάκιση για

όλη τη ζωή του. • **ισόβια** και **ισοβίως** (ΕΠΙΡΡ.) ΣΥΓΓ.: ισοβίτης. [ισο- + βίος]

ο **ισοβίτης**, θηλ. η **ισοβίτισσα** (ΟΥΣ.) αυτός στον οποίο έχει επιβληθεί από το δικαστήριο η ποινή της ισόβιας κάθειρξης. [ισόβ(ια) + -ίτης]

το **ισόγειο** (ΟΥΣ.) σπίτι, μαγαζί κτλ. του οποίου το δάπεδο είναι ακριβώς ή σχεδόν στο ίδιο ύψος με το έδαφος. ΣΥΓΓ.: ίσος. [ουδ. του επ. ισόγειος]

ισοδύναμος, -η, -ο (ΕΠ.) αυτός που έχει ίση δύναμη ή αξία με κάποιον άλλο. ΣΥΝ.: ισάξιος. [ισο- + δύναμη(η) + -ος]

η **ισοπαλία** (ΟΥΣ.) το αποτέλεσμα αγώνα, παιχνιδιού κτλ. κατά το οποίο δεν υπάρχει νικητής. [ισόπαλ(ος) + -ία]

ισόπαλος, -η, -ο (ΕΠ.) αυτός που σε αγώνα, παιχνίδι κτλ. αναδεικνύεται ίσος με τον αντίπαλό του. ΣΥΓΓ.: ισοπαλία. [ισο- + πάλη(η) + -ος]

ισοπεδώνω (-ωσα) | **-ώνομαι** (-ώθηκα, -ωμένος) (Ρ.) **1.** κάνω μια επιφάνεια εντελώς ίσια. **2.** (μτφ.) καταστρέφω. ΣΥΓΓ.: ισοπέδωση, ισοπεδωτικός.

ισόπλευρος, -η, -ο (ΕΠ.) αυτός που έχει όλες τις πλευρές του ίσες. [αρχ.]

η **ισορροπία** (ΟΥΣ.) **1.** το να βρίσκεται κάτι ή κάποιος σε ίσια θέση, χωρίς να πέφτει, να γέρνει κτλ. ΑΝΤ.: αστάθεια. **2.** (μτφ.) ψυχική και πνευματική υγεία. ΑΝΤ.: ανισορροπία. ΣΥΓΓ.: ισορροπώ. [αρχ.]

ισορροπώ (-σα) (Ρ.) είμαι σε ισορροπία, έχω ισορροπία. ΣΥΓΓ.: ίσος, ισορροπία, ισόρροπος, ισορρόπηση, ισορροπιστής. [αρχ.]

ίσος, -η, -ο (ΕΠ.) αυτός που έχει το ίδιο μέγεθος, ύψος, βάρος, μήκος κτλ. με κάποιον άλλο. ΑΝΤ.: άνισος. • **ίσα** (ΕΠΙΡΡ.) εξίσου. ΣΥΓΓ.: ίσιος, ισότητα, ίσως // ισοβαθμώ, ισόβιος, ισόγειο, ισόπαλος, ισοπεδώνω, ισοδύ-

ναμος, ισορροπώ, ισόπλευρος, ισοσκελής, ισάριθμος, ισοσύλλαβος, ισημερία, ισημερινός, ισότιμος, ισοφαρίζω, ισοψηφώ, άνισος, εξισώνω. [αρχ.]

ισοσκελής, -ής, -ές (ΕΠ.) για τρίγωνο που έχει δύο ίσες πλευρές. ΑΝΤ.: ανισοσκελής. • **ισοσκελώς** (ΕΠΙΡΡ.) [αρχ.]

ισοσύλλαβος, -η, -ο (ΕΠ.) **1.** για όνομα που έχει τον ίδιο αριθμό συλλαβών σε όλες τις πτώσεις και των δύο αριθμών. **2.** για λέξεις ή στίχους που έχουν τον ίδιο αριθμό συλλαβών μεταξύ τους. [ισο- + συλλαβ(ή) + -ος]

η **ισότητα** (ΟΥΣ.) το να είναι τα άτομα ίσα μεταξύ τους όσον αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. ΣΥΓΓ.: ίσος. [αρχ. ισότης]

η **ισοτιμία** (ΟΥΣ.) **1.** το να έχουν όλοι ίσα δικαιώματα, ή να θεωρείται ότι ο καθένας έχει ίση αξία με τους άλλους. ΣΥΝ.: ισότητα. **2.** η σχέση ανάμεσα σε νομίσματα που δείχνει με πόσες μονάδες από ένα νόμισμα αγοράζει κανείς μία μονάδα από ένα άλλο νόμισμα. ΣΥΓΓ.: ισότιμος. [αρχ.]

ισότιμος, -η, -ο (ΕΠ.) **1.** το να έχει κάποιος τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις με κάποιον άλλο. **2.** το να έχει κάτι ίση αξία με κάτι άλλο. • **ισότιμα** (ΕΠΙΡΡ.) ΣΥΓΓ.: ισοτιμία. [ισο- + τιμή(η) + -ος]

ισοφαρίζω (-ισα) | **-ίζομαι** (-ίστηκα) (Ρ.) (αθλ.) κάνω το αποτέλεσμα ενός αθλητικού αγώνα ισόπαλο. ΣΥΓΓ.: ισοφάρισω. [αρχ.]

ισοψηφώ (-ησα) (Ρ.) λαμβάνω τον ίδιο αριθμό ψήφων σε μια ψηφοφορία. [αρχ. ισόψηφος]

ισπανικός, -ή, -ό (ΕΠ.) **1.** ο σχετικός με την Ισπανία ή τους Ισπανούς. **2.** (ως ΟΥΣ.) τα **ισπανικά**: η ισπανική γλώσσα. • **ισπανικά** (ΕΠΙΡΡ.).

ο **Ισπανός**, θηλ. η **Ισπανίδα** (ΟΥΣ και ΕΠ.) αυτός που κατάγεται από την Ισπανία ή/και είναι πολίτης της Ισπανίας.

ο **Ισραηλινός**, θηλ. η **Ισραηλινή** (ΟΥΣ και ΕΠ.) αυτός που κατάγεται από το Ισραήλ ή/και είναι πολίτης του Ισραήλ.

ισραηλινός, -ή, -ό (ΕΠ.) ο σχετικός με το κράτος του Ισραήλ.

ο **Ισραηλίτης**, θηλ. η **Ισραηλίτισσα** (ΟΥΣ.) ο Εβραίος. [γαλλ. *israélite*]

το **ιστίο** (ΟΥΣ.) καθένα από τα πανιά που έχουν οι βάρκες ή τα πλοία που κινούνται με τη δύναμη του ανέμου. ΣΥΓΓ.: ιστός // ιστιοφόρο, ιστιοπλοία, ιστιοδρομία, ιστιοσανίδα. [αρχ.]

η **ιστιοπλοΐα** (ΟΥΣ.) το να πλέει κανείς με ιστιοφόρο. ΣΥΝ.: ιστιοδρομία. ΣΥΓΓ.: ιστιοπλοϊκός. [ιστιο- + -πλοΐα]

η **ιστιοσανίδα** (ΟΥΣ.) το γούιντ σερφ. [ιστιο- + *σανίδα*]

το **ιστιοφόρο** (ΟΥΣ.) θαλάσσιο σκάφος που έχει ιστία (πανιά) και κινείται με τον άνεμο. [ουδ. του επ. *ιστιοφόρος*]

η **ιστορία** (ΟΥΣ.) **1.** τα γεγονότα που έχουν συμβεί από τα αρχαία χρόνια μέχρι σήμερα σε μια χώρα, μια περιοχή κτλ., αλλά και ο πολιτισμός, ο τρόπος ζωής και οργάνωσης όπως αυτά διαμορφώνονται από τα αρχαία χρόνια μέχρι σήμερα. **2.** η εξέταση των γεγονότων και όλων των στοιχείων του παρελθόντος από επιστήμονες (δηλαδή η ιστορική επιστήμη). **3.** μάθημα του σχολείου που ασχολείται με την ιστορική πορεία ενός λαού και της ανθρωπότητας γενικότερα. **4.** γεγονότα, αληθινά ή φανταστικά, που λέει ή γράφει κάποιος. ΣΥΓΓ.: ιστορικός, ιστορώ // ιστοριογράφος, προϊστορία. [αρχ.]

ιστορικός, -ή, -ό (ΕΠ.) **1.** ο σχετικός με την επιστήμη της ιστορίας: *Ιστορική έρευνα*. **2.** ο σχετικός με την ιστορία μιας χώρας, ενός τόπου ή ολόκληρου του κόσμου: *Ιστορικό μνημείο*. **3.** ο σχετικός με το ανθρώπινο παρελθόν για το οποίο έχουμε γραπτές μαρτυρίες (σε αντιδιαστολή με το προϊστορικός). **4.** (μτφ.) κάτι που είναι πολύ σημαντικό για κάποιον ή κάποιους, που αποτελεί ορόσημο στη ζωή του(ς). **5.** (ως ΟΥΣ.) το **ιστορικό**: τα γεγονότα μιας υπόθεσης, μιας κατάστασης κτλ. κατά χρονολογική σειρά: *Ιστορικό του ασθενούς*. **6.** (ως ΟΥΣ.) ο, η **ιστορικός**: **α.** ο επιστήμονας που ασχολείται με τη μελέτη της ιστορίας. **β.** ο καθηγητής πανεπιστημίου, γυμνασίου ή λυκείου που διδάσκει το μάθημα της ιστορίας. ◊ **ιστορικό μυθιστόρημα**: το μυθιστόρημα που η υπόθεσή του διαδραματίζεται σε συγκεκριμένη ιστορική περίοδο και παρουσιάζει ιδιαίτερα κάποια γεγονότα και πρόσωπα της περιόδου αυτής. ◊ **ιστορικοί χρόνοι του ρήματος**: (γραμματ.) ο παρατατικός, ο αόριστος και ο υπερσυντέλικος, οι χρόνοι δηλαδή που αναφέρονται στο παρελθόν. • **ιστορικά** και **ιστορικώς** (ΕΠΙΡΡ.) ΣΥΓΓ.: ιστορία. [αρχ.]

ιστορώ (-σα) | **-ούμαι** (-ήθηκα, -ημένος) (Ρ.) αφηγούμαι. ΣΥΝ.: διηγούμαι, εξιστορώ. ΣΥΓΓ.: ιστορία. [αρχ.]

ο **ιστός** (ΟΥΣ.) **1.** το κατάρτι του πλοίου. **2.** ο στύλος πάνω στον οποίο στηρίζουμε τη σημαία. ΣΥΝ.: κοντάρι. **3.** το λεπτό δίκτυ που φτιάχνει η αράχνη έτσι ώστε να μπορεί να πιάνει τα έντομα. **4.** (βιολ.) το σύνολο των όμοιων κυττάρων που βρίσκονται σε έναν οργα-

νισμό και έχουν συγκεκριμένη λειτουργία. ◊ **παγκόσμιος ιστός:** το διαδίκτυο. [αρχ.]

η **ιστοσελίδα** (ΟΥΣ) είδος εγγράφου του διαδικτύου (ίντερνετ) που περιλαμβάνει κείμενο, υπερκείμενο, εικόνα, βίντεο, ήχο κτλ. [μτ.δ. αγγλ. webpage] ο **ιστότοπος** (ΟΥΣ) συλλογή από ιστοσελίδες που φιλοξενούνται στην ίδια περιοχή του διαδικτύου· μπορεί κανείς να επισκεφτεί έναν ιστότοπο στο διαδίκτυο πληκτρολογώντας τη διεύθυνσή του. ΣΥΝ.: ιστοχώρος, δικτυακός τόπος, σάιτ (site). [μτ.δ. αγγλ. website]

η **ισχιαλγία** (ΟΥΣ) ο πόνος που αισθάνεται κάποιος στο ισχιακό νεύρο. [ισχί(ο) + -αλγία]

το **ισχίο** (ΟΥΣ) (ανατ.) το μέρος του σώματος όπου βρίσκεται η άρθρωση των οστών των μηρών με τη λεκάνη. ΣΥΓΓ.: ισχιακός // ισχιαλγία. [αρχ.]

ισχνός, -ή, -ό (ΕΠ.) 1. αυτός που δεν έχει πάχος, που είναι πολύ αδύνατος. 2. (μτφ.) ο πολύ μικρός, ο ελάχιστος: *Ισχνές ελπίδες*. 3. (μτφ.) ο αδύναμος, αυτός που δεν έχει μεγάλη ισχύ: *Ισχνά επιχειρήματα*. [αρχ.]

ισχυρίζομαι (-ίστηκα) (Ρ.) υποστηρίζω. ΣΥΝ.: διατείνομαι. ΣΥΓΓ.: ισχύς. [αρχ.]

ισχυροποιώ (-ησα) | **-ουμιαί** (-ήθηκα, -ημένος) (Ρ.) κάνω κάτι ισχυρό, σταθεροποιώ κάτι. [ισχυρ(ός) + -ο- + -ποιώ]

ισχυρός, -ή, -ό (ΕΠ.) 1. αυτός που έχει μεγάλη δύναμη. ΣΥΝ.: δυνατός. ΑΝΤ.: ανίσχυρος, αδύναμος. 2. αυτός που γίνεται ή υπάρχει σε μεγάλο βαθμό, που έχει μεγάλη δύναμη, ορμή κτλ.: *Ισχυρή σεισμική δόνηση*. ΣΥΝ.: δυνατός, έντονος. ΑΝΤ.: ανίσχυρος, ασθενής. ΣΥΓΓ.: ισχύς // ισχυρογνώμονας, ισχυροποιώ, πανίσχυρος, ανίσχυρος. [αρχ.]

η **ισχύς** (ΟΥΣ) 1. η δύναμη που έχει κάποιος (συνήθως στρατιωτική, πολιτική, οικονομική κτλ.). 2. το να είναι κάτι έγκυρο, το να υφίσταται κάτι, να μην έχει καταργηθεί: *Ο νόμος είναι ακόμα σε ισχύ*. 3. η αξία που έχει κάτι, η δύναμη, το κύρος: *Η αποδεικτική ισχύς ενός επιχειρήματος*. ΣΥΓΓ.: ισχύω, ισχυρίζομαι, ισχυρός. [αρχ.]

ισχύω (-υσα) (Ρ.) έχω ισχύ, είμαι έγκυρος. [αρχ.]

ισχύων, ισχύουσα, ισχύουν (ΕΠ.) αυτός που έχει ισχύ, που είναι έγκυρος. **ίσιως** (ΕΠΙΡΡ.) πιθανόν, ενδεχομένως, μπορεί. ΑΝΤ.: οπωσδήποτε, σίγουρα. ΣΥΓΓ.: ίσος. [αρχ.]

ιταλικός, -ή, -ό (ΕΠ.) 1. ο σχετικός με την Ιταλία ή τους Ιταλούς. 2. (ως ΟΥΣ) τα **ιταλικά:** η ιταλική γλώσσα. • **ιταλικά** (ΕΠΙΡΡ.) [αρχ.]

ο **Ιταλός**, θηλ. η **Ιταλίδα** (ΟΥΣ και ΕΠ.) αυτός που κατάγεται από την Ιταλία ή/και είναι πολίτης της Ιταλίας.

η **ιτιά** (ΟΥΣ) δέντρο με κλαδιά που λυγίζουν εύκολα, που φυτρώνει κοντά σε νερό. [αρχ. *ιτέα*]

η **ιχθυοκαλλιέργεια** (ΟΥΣ) η συστηματική και οργανωμένη εκτροφή ψαριών σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους. [ιχθυο- + καλλιέργεια]

το **ιχθυοπωλείο** (ΟΥΣ) το ψαράδικο. ΣΥΓΓ.: ιχθυοπώλης. [ιχθυο- + -πωλείο]

ο **ιχθυοπώλης** (ΟΥΣ) ο ψαράς. ΣΥΓΓ.: ιχθυοπωλείο. [αρχ.]

η **ιχθυόσκαλα** (ΟΥΣ) λιμάνι ή τμήμα ενός λιμανιού κατάλληλο για την εκφόρτωση των ψαριών από τα αλιευτικά πλοία. [ιχθυο- + -σκάλα]

ο **ιχθύς** (ΟΥΣ.) 1. το ψάρι. 2. οι **ιχθείς**: το δωδέκατο ζώδιο στον ζωδιακό κύκλο.

◇ **σιγή ιχθύος**: απόλυτη σιγή. ΣΥΓΓ.: // ιχθυοπώλης, ιχθυοκαλλιέργεια, ιχθυόσκαλα. [αρχ.]

ιχνηλατώ (-πσα) (Ρ.) ακολουθώ τα ίχνη κάποιου στην προσπάθειά μου να τον βρω. ΣΥΓΓ.: ίχνος, ιχνηλάτης.

η **ιχνογραφία** (ΟΥΣ.) το σχέδιο που κάνει κάποιος με μολύβι. ΣΥΝ.: ιχνογράφημα. ΣΥΓΓ.: ιχνογραφώ, ιχνογράφος. [ιχνο- + -γραφία]

ιχνογραφώ (-πσα) | **-ούμαι** (Ρ.) σχεδιάζω τη μορφή ενός ανθρώπου, ζώου ή πράγματος μόνο με μολύβι, χωρίς χρώματα. ΣΥΓΓ.: ιχνογραφία. [ιχνο-γραφ(ος) + -ώ]

το **ίχνος** (ΟΥΣ.) 1. σημάδι που αφήνουν τα πόδια ανθρώπου ή ζώου πάνω στο έδαφος. ΣΥΝ.: πατημασιά, χνάρι. 2. κάθε σημάδι που αφήνει ένα αντικείμενο στον τόπο ή στο σημείο που πέρασε ή ακού-

μπσε. 3. το απομεινάρι: *Ίχνη αρχαίου ναού*. 4. το να υπάρχει κάτι σε πάρα πολύ μικρή ποσότητα: *Δεν έχει ίχνος ντροπής*. ΣΥΓΓ.: ιχνευτής, χνάρι // ανικνεύω, εξιχνιάζω, ιχνηλατώ, ιχνογραφία. [αρχ.]

ιώδης, -ης, -ες (ΕΠ.) αυτός που έχει το χρώμα του μενεξέ. ΣΥΝ.: μοβ, μενεξεδής, μενεξελής. [αρχ.]

το **ιώδιο** (ΟΥΣ.) 1. χημικό στοιχείο που υπάρχει κυρίως στο νερό της θάλασσας, στα φύκια κτλ. 2. φαρμακευτικό υγρό, με κόκκινο ή καφέ χρώμα, που το βάζουμε πάνω στις πληγές ως αντισηπτικό. ΣΥΓΓ.: // ιωδιούχος [γαλλ. *iode*, από το αρχ. επ. *ιώδης*]

ιωνικός, -ή, -ό (ΕΠ.) αυτός που αναφέρεται στους αρχαίους Ίωνες, που ήταν ένα από τα ελληνικά φύλα, ή στην Ιωνία. [αρχ.]

η **ίωση** (ΟΥΣ.) (ιατρ.) αρρώστια που οφείλεται σε ιό. [ι(ός) + -ωση]

K

το **Κ, κ** (ΟΥΣ ΑΚΛ) κάπα: το δέκατο γράμμα στο ελληνικό αλφάβητο.

η **κάβα** (ΟΥΣ) **1.** υπόγειος χώρος με κατάλληλες συνθήκες θερμοκρασίας και υγρασίας, όπου φυλάσσονται και διατηρούνται κρασιά ή άλλα ποτά. ΣΥΝ.: κελάρι. **2.** κατάσταση όπου πωλούνται κρασιά και άλλα ποτά. ΣΥΝ.: ποτοποιείο. [ιταλ. cava]

καβάλα (ΕΠΙΡΡ.) **1.** το να κάθεται κάποιος στη ράχη ενός αλόγου ή άλλου ζώου. **2.** το να κάθεται κάποιος κάπου (π.χ. στους ώμους κάποιου, σε μια κατασκευή κτλ.) όπως όταν καβαλάει ένα άλογο, δηλαδή με τα πόδια να κρέμονται αριστερά και δεξιά. ΣΥΓΓ.: καβαλάρης, καβαλάω. [από το ουσ. καβάλα (λατ. *caballa*)]

ο **καβαλάρης**, θηλ. η **καβαλάρισσα** (ΟΥΣ) αυτός που είναι καβάλα σε άλογο. ΣΥΝ.: αναβάτης, ιππέας. ΣΥΓΓ.: καβάλα. [λατ. *caballarius*]

καβαλάω / καβαλώ (-ισα) (Ρ.) **1.** ανεβαίνω και κάθομαι στη ράχη αλόγου ή άλλου ζώου. ΣΥΝ.: καβαλικεύω. **2.** ανεβαίνω κάπου (π.χ. σε δίκυκλο όχημα κτλ.) και κάθομαι όπως όταν καβαλάω ένα ζώο, δηλαδή με ένα πόδι από κάθε πλευρά. **3.** (μτφ.) επιβάλλομαι σε κάποιον, τον κάνω ό,τι θέλω: *Θα σας καβαλήσει αν τον αφήσετε.* ◊ **καβαλάω το καλάμι:** έχω μεγάλη ιδέα για τον εαυτό μου και συμπεριφέρομαι αλαζονικά. [καβάλ(α) + -ώ]

ο **καβαλιέρος** (ΟΥΣ) **1.** ο συνοδός κυρίας ή δεσποινίδας σε κοινωνική εκδήλωση. **2.** ο άντρας ή το πρόσωπο που σε χορό που χορεύεται από ζευγάρι κάνει τα βήματα του άντρα. [ιταλ. *cavaliere*]

καβγαδίζω (-ισα) (Ρ.) κάνω καβγά, τσακώνομαι. ΣΥΓΓ.: καβγάδιζω, καβγατζής [καβγάς (καβγαδ-) + -ίζω]

ο **καβγάς** (ΟΥΣ) ο τσακωμός, η φιλονικία. ΣΥΓΓ.: καβγαδίζω, καβγατζής // σκυλοκαβγάς. [τουρκ. *kavga*]

ο **κάβος** (ΟΥΣ) **1.** το ακρωτήριο. **2.** χοντρό σκοινί για την πρόσδεση των πλοίων. ΣΥΝ.: παλαμάρι, карабόσκοино. [ιταλ. *cavo*]

το **καβούκι** (ΟΥΣ) το σκληρό υλικό που σκεπάζει το σώμα ορισμένων ζώων, στο οποίο αποτραβιούνται το κεφάλι και τα πόδια όταν υπάρχει κίνδυνος. ΣΥΝ.: όστρακο, κέλυφος, καύκαλο. ◊ **κλείνομαι στο καβούκι μου:** αποφεύγω τις κοινωνικές επαφές εξαιτίας ενός δυσάρεστου γεγονότος. [τουρκ. *kabuk*]

ο **κάβουρας**, θηλ. η **καβουρίνα** (ΟΥΣ) (χωρίς γεν. πληθ.) ζώο της θάλασσας και του γλυκού νερού με σχετικά μαλακό όστρακο και δέκα πόδια· περπατάει κυρίως προς τα πλάγια. ΣΥΓΓ.: καβούρι // καβουρομάννα. [αρχ. *κάραβος* (= «καρabiδα»)]

το **καβούρι** (ΟΥΣ) ο κάβουρας. ◊ **έχω καβούρια στην τσέπη μου**: είμαι τσιγκούνης.

καβουρντίζω και **καβουρδίζω** (-ισα) | **-ίζομαι** (-ίστηκα, -ισμένος) (Ρ.) **1.** ξεροψήνω κόκκους καφέ, σπόρους δημητριακών, ξηρούς καρπούς κτλ. σε δυνατή φωτιά, χωρίς προσθήκη νερού. **2.** (μτφ.) ταλαιπωρώ, παιδεύω κάποιον. ΣΥΓΓ.: καβούρντισμα, καβουρντιστήρι. [τουρκ. kavurdi]

το **κάγκελο** (ΟΥΣ) καθένα από τα ξύλινα ή σιδερένια ραβδία τα οποία στερεώνουμε το ένα δίπλα στο άλλο σε μικρή απόσταση και περιφράσσουμε έναν χώρο ή μια κατασκευή. ΣΥΓΓ.: καγκελωτός // καγκελόπορτα, καγκελόφρακτος. [λατ. cancellum]

το **καγκουρό** (ΟΥΣ. ΑΚΛ) ζώο της Αυστραλίας με δύο μακριά πισινά πόδια και δύο κοντά μπροστινά, που περπατάει με μεγάλα πηδήματα· τα θηλυκά φέρουν στην κοιλιά τους μάρσιπο, όπου βάζουν τα μικρά τους. [γαλλ. kangourou]

καγκάζω (-ασα) (Ρ.) γελάω με κοροϊδευτικό και επιδεικτικό τρόπο, για να δείξω την περιφρόνησή μου για κάτι. ΣΥΓΓ.: καγκασμός, καγκαστικός. [αρχ.]

το **κάδρο** (ΟΥΣ) **1.** το πλαίσιο μέσα στο οποίο στερεώνουμε έναν πίνακα ζωγραφικής, μια φωτογραφία κτλ. ΣΥΝ.: κορνίζα. **2.** η εικόνα μαζί με το πλαίσιο. [ιταλ. quadro]

ο **Καζαμίας** (ΟΥΣ) μικρό βιβλίο που περιέχει ημερολόγιο, ανέκδοτα, ιστορίες, προβλέψεις για το μέλλον κ.ά. [ιταλ. Casamia]

το **καζάνι** (ΟΥΣ) μεταλλικό, στρογγυλό δοχείο με μεγάλη χωρητικότητα. ◊ **εί-**

ναι το κεφάλι μου καζάνι: έχω πονοκέφαλο ή ζαλίζομαι και δεν μπορώ να σκεφτώ καθαρά. ΣΥΓΓ.: καζανάκι. [τουρκ. kazan]

το **καζίνο** (ΟΥΣ) μεγάλος και πολυτελής χώρος όπου παίζουν τυχερά παιχνίδια. [ιταλ. casino]

καημένος, -η, -ο (ΕΠ.) κακομοίρης. ΣΥΓΓ.: καημός, καημενούλης. [μτχ. παθ. πρκ. του ρ. καίω]

ο **καημός** (ΟΥΣ) **1.** πολύ μεγάλη λύπη, στενοχώρια που κρατάει πολύ. ΣΥΝ.: πόνος, μαράζι. **2.** επιθυμία που μένει ανεκπλήρωτη. ΣΥΝ.: λαχτάρα, όνειρο. ΣΥΓΓ.: καημένος. [καίω (καη-) + -μός]

καθαίρώ (-εσα) | **-ούμαι** (-έθηκα, -εμένος) (Ρ.) διώχνω κάποιον από αξίωμα, δημόσια θέση κτλ. ΣΥΓΓ.: καθαίρεση. [αρχ.]

καθαρίζω (-ισα) | **-ίζομαι** (-ίστηκα, -ισμένος) (Ρ.) **1.** βγάζω τη βρομιά από κάτι, το κάνω καθαρό. ΣΥΝ.: ξεβρομίζω. ΑΝΤ.: βρομίζω, λερώνω. **2.** γίνομαι καθαρός. **3.** βγάζω τη φλούδα από φρούτο, λαχανικό κτλ. ΣΥΝ.: ξεφλουδίζω. **4.** (μτφ.) σκοτώνω. ΣΥΓΓ.: καθάρισμα, καθαριστήριο, καθαρίστρια // ξεκαθαρίζω. [καθαρός] + -ίζω]

η **καθαριότητα** (ΟΥΣ) **1.** το να είναι κάποιος ή κάτι χωρίς βρομιά. ΑΝΤ.: βρομιά, βρόμα. **2.** το να καθαρίζει κάποιος έναν χώρο: Χτες κάναμε γενική καθαριότητα. ΣΥΝ.: καθάρισμα, καθαρισμός, ξεβρόμιση. ΑΝΤ.: βρόμιση. ΣΥΓΓ.: καθαρός. [αρχ. καθαρείτης]

το **καθαριστήριο** (ΟΥΣ.) κατάσταση που αναλαμβάνει το καθάρισμα ρούχων. [καθαρίζω (καθαρισ-) + -τήριο]

η **καθαρίστρια** (ΟΥΣ.) γυναίκα που το επάγγελμά της είναι να καθαρίζει σπίτια και άλλους χώρους. [καθαρίζω (καθαρισ-) + -τρια]

το **κάθαρμα** (ΟΥΣ) υβριστικός χαρακτηρισμός για άνθρωπο κακό, ανέντιμο, ανήθικο. ΣΥΝ.: παλιάνθρωπος. [αρχ.]

καθαρογράφω (-αψα) | **-άφομαι** (-άφ[ε]ηκα, -αμμένος) και **καθαρογραφώ** (-ησα) | **-ούμαι** (-ήθηκα, -ημένος) (Ρ.) ξαναγράφω κάτι από το πρόχειρο στο καθαρό, ώστε να είναι ευανάγνωστο ή να μπορεί να χρησιμοποιηθεί επίσημα. ΣΥΓΓ.: καθαρογράφω. [καθαρο- + -γραφώ]

καθαρός, -ή, -ό (ΕΠ.) **1.** αυτός που δεν έχει βρομιές. **2.** (για πρόσωπο) αυτός που του αρέσει η καθαριότητα. || ΑΝΤ.: βρόμικος, βρομιάρης. **3.** αυτός που δεν έχει βλαβερά ή ξένα στοιχεία: *Καθαρός χρυσός*. ΣΥΝ.: ανόθευτος. ΑΝΤ.: νοθευμένος. **4.** αυτός που αφήνει το φως να περνάει από μέσα του: *Καθαρά νερά*. ΣΥΝ.: διαυγής. ΑΝΤ.: θολός. **5.** αυτός που μπορούμε να τον διαβάσουμε εύκολα: *Καθαρά γράμματα*. ΣΥΝ.: ευανάγνωστος. ΑΝΤ.: δυσανάγνωστος. **6.** ξεκάθαρος και ειλικρινής: *Καθαρές κουβέντες*. **7.** (ως ΟΥΣ) το **καθαρό**: αντίγραφο ενός κειμένου χωρίς μουντζούρες ή λάθη, καθώς και το τε-τράδιο, το χαρτί κτλ. στο οποίο πρόκειται να αντιγραφεί το κείμενο. ΑΝΤ.: πρόχειρο. • **καθαρά** (ΕΠΙΡΡ.) ΣΥΓΓ.: καθαρίζω, καθαριότητα // καθαροαίμος, πεντακάθαρος, ξεκάθαρος. [αρχ.]

κάθε (ΑΝΤΩΝ. ΑΟΡ., ΑΚΛ.) χρησιμοποιείται **1.** μαζί με ουσιαστικά για να αναφερθούμε σε όλα ανεξαιρέτως τα μέλη ενός συνόλου: *Κάθε άνθρωπος έχει δικαιώματα και υποχρεώσεις*. **2.** για να δηλωθεί η επανάληψη σε τακτά διαστήματα: *Κάθε χρόνο / μήνα*. **3.** για να δηλωθεί το τοπικό ή χρονικό διάστημα μετά το οποίο επαναλαμβάνεται κάτι:

Βγάζει δίσκο κάθε δύο χρόνια. ΣΥΓΓ.: // καθετί. [από το καθέν, ουδ. του καθείς]

η **καθέδρα** (ΟΥΣ) ο επισκοπικός θρόνος μέσα στην εκκλησία. ◊ **από καθέδρας**: για κάτι που λέγεται με απόλυτο τρόπο. ΣΥΓΓ.: καθεδρικός. [αρχ.]

η **καθέλκυση** (ΟΥΣ) η διαδικασία κατά την οποία ένα καινούριο ή επισκευασμένο πλοίο, αφού τοποθετηθεί πάνω σε ένα κεκλιμένο επίπεδο, γλιστράει σ' αυτό και εισέρχεται στο νερό με την πρύμνη. [καθελκύ(ω) + -ση]

καθένας, καθεμιά / καθεμία, καθένα (ΑΝΤΩΝ. ΑΟΡ.) **1.** κάθε πρόσωπο, ζώο ή πράγμα χωριστά. **2.** (αρσ.) ο **καθένας**: κάθε άνθρωπος γενικά, όχι συγκεκριμένα. ΣΥΝ.: οποιοσδήποτε. [καθείς, από τη φρ. καθ' εἰς]

το **καθεστώς** (ΟΥΣ) **1.** ο τρόπος με τον οποίο κυβερνιέται ένα κράτος. ΣΥΝ.: πολίτευμα. **2.** η επικρατούσα κατάσταση και οι άνθρωποι που κυβερνούν μια χώρα: *Το δικτατορικό καθεστώς εξόπλωνε όσους εκδήλωναν την αντίθεσή τους σε αυτό*. **3.** (μτφ.) για κάτι που γίνεται συνέχεια και έχει καθιερωθεί: *Η απουσία των υπαλλήλων από τις θέσεις τους τις παραμονές των αργιών έχει γίνει καθεστώς*. ΣΥΓΓ.: καθεστωτικός. [ουδ. μτκ. παθ. πρκ. του αρχ. ρ. καθίστημι]

καθετί (ΑΝΤΩΝ. ΑΟΡ., ΑΚΛ.) **1.** (χωρίς άρθρο) κάθε πράγμα. ΣΥΝ.: οτιδήποτε. **2.** (με άρθρο) το **καθετί**: όλα τα πράγματα. [κάθε + τι]

κάθετος, -η, -ο (ΕΠ.) **1.** αυτός που έχει κατεύθυνση ίσια από πάνω προς τα κάτω. ΣΥΝ.: κατακόρυφος. ΑΝΤ.: οριζόντιος. **2.** κάθετες είναι μεταξύ τους δύο ευθείες γραμμές ή δύο δρόμοι που σχηματί-

ζουν ορθή γωνία εκεί όπου ενώνονται. [αρχ.]

ο **καθηγητής**, θηλ. η **καθηγήτρια** (ΟΥΣ.) εκπαιδευτικός στο γυμνάσιο, το λύκειο, το πανεπιστήμιο ή άλλη σχολή. ◊ **ομότιμος καθηγητής**: τιμητικός τίτλος που αποδίδεται σε καθηγητή πανεπιστημίου που αποχωρεί από την ενεργό υπηρεσία. ΣΥΓΓ.: καθηγητικός. [αρχ. καθηγούμαι]

το **καθήκον** (ΟΥΣ.) **1.** καθετί που νιώθει κάποιος ότι πρέπει να κάνει επειδή είναι καλό, σωστό ή δίκαιο: Έχω καθήκον να φροντίσω τους γέρους γονείς μου. ΣΥΝ.: χρέος, υποχρέωση. **2.** (στον πληθ.) το σύνολο των εργασιών που μας έχει ανατεθεί: Έχει αυξημένα καθήκοντα στη νέα του δουλειά. ΣΥΝ.: υποχρέωση. [καθήκον, ουδ. μτχ. ενεστ. του αρχ. ρ. καθήκω (= «αρμόζω»)]

καθηλώνω (-ωσα) | **-ώνομαι** (-ώθηκα, -ωμένος) (Ρ.) **1.** αναγκάζω κάποιον να μείνει ακίνητος στο ίδιο μέρος, να μην μπορεί να μετακινηθεί. **2.** επιδρώ σε κάποιον τόσο έντονα, ώστε να μην μπορεί να αντιδράσει: Με την ερμηνεία της καθήλωσε τους θεατές. ΣΥΓΓ.: καθήλωσπ. [αρχ. καθηλώ (= «καρφώνω») + -ώνω]

η **καθήλωση** (ΟΥΣ.) το να μην μπορεί κάποιος να μετακινηθεί. ΣΥΝ.: ακινητοποίηση. ΣΥΓΓ.: καθηλώνω.

καθημερινός, -ή, -ό (ΕΠ.) **1.** αυτός που υπάρχει ή γίνεται κάθε μέρα. ΣΥΝ.: ημερήσιος. **2.** (ως ΟΥΣ.) η **καθημερινή**: η εργάσιμη ημέρα εκτός Σαββάτου, Κυριακής και αργιών. ΑΝΤ.: αργία. **3.** (ως ΟΥΣ.) τα **καθημερινά**: τα ρούχα που φοράμε κάθε μέρα. ΑΝΤ.: επίσημα, καλά, γιορτινά. • **καθημερινά** και **καθημερινώς** (ΕΠΙΡΡ.) ΣΥΓΓ.: ημέρα, καθημερινότητα. [αρχ.]

η **καθημερινότητα** (ΟΥΣ.) οι επαναλαμβανόμενες δραστηριότητες της καθημερινής ζωής. ΣΥΝ.: ρουτίνα. [καθημερινός] + -ότητα]

καθουσάζω (-ασα) | **-άζομαι** (-άστηκα, -ασμένος) (Ρ.) κάνω κάποιον να μην ανησυχεί, να μη φοβάται. ΣΥΝ.: πρεμώ. [κατα- (καθ-) + ηουσάζω]

καθιερώνω (-ωσα) | **-ώνομαι** (-ώθηκα, -ωμένος) (Ρ.) **1.** κάνω κάτι υποχρεωτικό με σχετικό νόμο. ΣΥΝ.: θεσμοθετώ, θεσπίζω. **2.** επαναλαμβάνω κάτι τακτικά, το κάνω συνήθειά μου: Καθιερώσαμε τις εξόδους κάθε Σάββατο. **3.** καταξιώνω. ΣΥΓΓ.: καθιέρωση. [αρχ. καθιερῶ (= «αφιερώνω») + -ώνω]

η **καθίζηση** (ΟΥΣ.) **1.** (γεωλ.) το να μετακινείται το έδαφος προς τα κάτω. **2.** το να κατακάθονται στερεές ουσίες στον πάτο ενός δοχείου. ΣΥΓΓ.: καθίζω. [αρχ. καθιζάνω]

το **κάθισμα** (ΟΥΣ.) το μέρος ή το έπιπλο όπου κάθεται κάποιος. ΣΥΝ.: θέση. ΣΥΓΓ.: κάθομαι, καθιστικός, καθιστός. [αρχ. καθίζω]

το **καθιστικό** (ΟΥΣ.) δωμάτιο του σπιτιού που το χρησιμοποιούμε για να καθόμαστε και να δεχόμαστε επισκέπτες. ΣΥΓΓ.: κάθισμα. [ουδ. του επ. καθιστικός]

καθιστός, -ή, -ό (ΕΠ.) αυτός που κάθεται. ΣΥΝ.: καθισμένος. ΑΝΤ.: όρθιος. • **καθιστά** (ΕΠΙΡΡ.) ΣΥΓΓ.: κάθισμα. [καθίζω (καθισ-) + -τός]

καθοδηγώ (-ησα) | **-ούμαι** (-ήθηκα, -ημένος) (Ρ.) **1.** δείχνω σε κάποιον τον δρόμο δίνοντάς του πληροφορίες. ΣΥΝ.: προσανατολίζω, κατευθύνω. **2.** (μτφ.) δείχνω σε κάποιον τον τρόπο να ενεργήσει, υποδεικνύω. ΣΥΓΓ.: καθοδήγηση, καθοδηγητής. η **κάθοδος** (ΟΥΣ.) **1.** η κατάβαση. **2.** ένας κατηφορικός δρόμος, ένα κατη-

φορικό τμήμα δρόμου ή η μία από τις δύο πλευρές δρόμου διπλής κυκλοφορίας εφόσον είναι κατηφορική για τα οχήματα. ΣΥΓΓ.: καθοδικός. [αρχ.]

ο **καθολικός**, θηλ. η **καθολική** (ΟΥΣ) ο Χριστιανός που ανήκει στην Καθολική Εκκλησία, της οποίας επικεφαλής είναι ο πάπας. ΣΥΓΓ.: καθολικισμός. [αρχ.]

καθόλου (ΕΠΙΡΡ.) **1.** (σε αρνητική πρόταση) διόλου: Δεν πεινάω καθόλου. **2.** (σε ερωτηματική πρόταση) λίγο, κάπως: Μ' αγαπάς καθόλου; [αρχ.]

κάθομαι (κάθισα και έκατσα | καθισμένος) (Ρ.) **1.** στηρίζομαι με τους γλουτούς και τους καρπούς πάνω σε μια επιφάνεια, έχοντας την πλάτη όρθια και τα πόδια συνήθως λυγισμένα. ΑΝΤ.: σπκώνομαι. **2.** κατοικώ, μένω. **3.** ξεκινώ να ασχολούμαι με κάτι: Κάθισα να διαβάσω. **4.** βρίσκομαι σε κάποιο μέρος, συνήθως για αρκετά μεγάλο διάστημα: Θα καθίσω μερικές ώρες ακόμα.

ΑΝΤ.: φεύγω. **5.** δεν ασχολούμαι με κάτι, παραμένω αδρανής: Μην κάθεται όλη μέρα! **6.** περιμένω: Κάτσε μια στιγμή και θα έρθω. ◊ **κάθομαι ήσυχα / καλά / φρόνιμα:** δεν κάνω αταξίες, είμαι υπάκουος. ◊ **κάθομαι με σταυρωμένα χέρια:** δεν κάνω κάτι όταν πρέπει. ΣΥΓΓ.: κάθισμα // στρογγυλοκάθομαι, κατακάθομαι. [αρχ. κάθημαι]

καθορίζω (-ισα) | **-ίζομαι** (-ίστηκα, -ισμένος) (Ρ.) **1.** ορίζω κάτι με ακρίβεια. ΣΥΝ.: προσδιορίζω. **2.** ασκώ πολύ μεγάλη επίδραση σε κάτι. ΣΥΝ.: διαμορφώνω. ΣΥΓΓ.: καθοριστικός. [κατα- (καθ-) + ορίζω]

καθοριστικός, -ή, -ό (ΕΠ.) αυτός που επηρεάζει σημαντικά την εξέλιξη μιας κατάστασης. ΣΥΝ.: αποφασιστικός. • **καθοριστικά** (ΕΠΙΡΡ.) [καθορίζω (καθορισ-) + -τικός]

ο **καθρέφτης** (ΟΥΣ) **1.** είδος γυαλιού που κατασκευάστηκε με ειδικό τρόπο, ώστε να αντανακλά τα είδωλα των αντικειμένων που βρίσκονται μπροστά του. ΣΥΝ.: κάτοπτρο. **2.** (μτφ.) καθετί πάρα πολύ καθαρό: Το πάτωμα ήταν καθρέφτης. ΣΥΓΓ.: καθρεφτίζω, καθρέφτισμα. [αρχ. κάτοπτρον]

καθυστερημένος, -η, -ο (ΜΤΧ. ΩΣ ΕΠ.) **1.** αυτός που καθυστερεί ή καθυστερήσε να φτάσει κάπου. **2.** αυτός που έχει πιο αργή εξέλιξη, ανάπτυξη κτλ. σε σχέση με το φυσιολογικό ή το συνηθισμένο. **3.** (για πρόσωπο) αυτός που πάσχει από νοητική στέρση. **4.** (ως ΟΥΣ) ο **καθυστερημένος**, η **καθυστερημένη:** κουτός, χαζός. • **καθυστερημένα** (ΕΠΙΡΡ.) [μτχ. παθ. πρκ. του ρ. καθυστερώ]

η **καθυστέρηση** (ΟΥΣ) **1.** το να είναι κάποιος αργοπορημένος. ΣΥΝ.: αργοπορία. **2.** εξέλιξη, ανάπτυξη κτλ. σε κάτι με πιο αργό ρυθμό από το φυσιολογικό ή το συνηθισμένο. ΣΥΝ.: υπανάπτυξη. ΑΝΤ.: πρόοδος, εκσυγχρονισμός. **3.** στο ποδόσφαιρο, η παράταση ενός αγώνα λόγω διακοπών (τραυματισμών, επεισοδίων κτλ.). [καθυστερώ (καθυστερη-) + -ση]

καθυστερώ (-ησα | -ημένος) (Ρ.) αργοπορώ. ΣΥΓΓ.: καθυστέρηση. [αρχ.]

καθώς (ΣΥΝΔ. ή ΕΠΙΡΡ.) **1.** (ως ΣΥΝΔ.) α. (ως ΣΥΝΔ. ΧΡΟΝ.) ενώ. β. (ως ΣΥΝΔ. ΑΙΤΙΟΛ.) επειδή. **2.** (ως ΕΠΙΡΡ.) όπως: Όλα έγιναν καθώς τα είπα. [αρχ.]

καθωσπρέπει (ΕΠΙΡΡ.) **1.** σύμφωνα με τα πρότυπα καλής κοινωνικής συμπεριφοράς. ΣΥΝ.: ευπρεπώς, κόσμια. ΑΝΤ.: απρεπώς, ανάρμοστα. **2.** (ως ΕΠ.) αυτός που συμπεριφέρεται ή γίνεται σύμφωνα με τα πρότυπα καλής κοινωνικής συ-

μπεριφοράς. ΣΥΓΓ.: καθωσπρευσιμός. [από τη φρ. καθώς πρέπει, με.δ. γαλλ. *comme il faut*]

και και κι (ΣΥΝΔ. ΣΥΜΠΛΕΚΤ.) χρησιμοποιείται για να δείξουμε ότι **1.** δύο ή περισσότερα πρόσωπα, πράγματα, πράξεις κτλ. γίνονται, υπάρχουν μαζί ή συνδέονται με κάποιον τρόπο. **2.** κάτι γίνεται σε αντίθεση με κάτι άλλο: *Εγώ δουλεύω κι αυτός κάθεται!* **3.** κάτι έγινε, γίνεται ή θα γίνει μετά από κάτι άλλο ή ως αποτέλεσμα μιας πράξης: *Ρώτησέ τον και θα σου απαντήσει.*

◇ **και (;):** δηλώνει ότι κάποιος αδιαφορεί για κάτι. [αρχ.]

το **καϊκι** (ΟΥΣ) μικρό ιστιοφόρο, συνήθως αλιευτικό. ΣΥΓΓ.: // ψαροκάικο. [τουρκ. *καγικ*]

το **καϊμάκι** (ΟΥΣ) στρώμα σαν αφρός που δημιουργείται στην επιφάνεια του γάλακτος ή στον καφέ όταν βράσει. [τουρκ. *καγμακ*]

καινός, -ή, -ό (ΕΠ.) καινούριος, νέος. ◇ **καινά δαιμόνια:** για απόψεις, ιδέες κτλ. καινοτόμες και πρωτοποριακές. ΣΥΓΓ.: // καινοτομία, καινούριος. [αρχ.]

η **καινοτομία** (ΟΥΣ) το να γίνεται ή να χρησιμοποιείται κάτι για πρώτη φορά, να είναι διαφορετικό από τα προηγούμενα και να αποτελεί σημαντική πρωτοτυπία. ΣΥΝ.: νεωτερισμός. ΣΥΓΓ.: καινός, καινοτομώ. [αρχ.]

καινούριος, -α, -ο (ΕΠ.) **1.** αυτός που έχει φτιαχτεί ή αγοραστεί πρόσφατα. ΑΝΤ.: παλιός. **2.** (για καλλιτεχνικά έργα) αυτός που εμφανίζεται ή γίνεται γνωστός για πρώτη φορά. **3.** αυτός που δεν έχει ακόμα χρησιμοποιηθεί. ΣΥΝ.: αμεταχειρίσιμος, αχρησιμοποίητος. ΑΝΤ.: μεταχειρισμένος. **4.** αυτός που διαδέχεται κάτι άλλο: *Καινούριος χρόνος.* ΣΥΝ.: νέος. ΑΝΤ.:

παλιός. ΣΥΓΓ.: καινός // ολοκαινούριος, κατακαινούριος. [αρχ. καινούργης]

καιρίος, -α, -ο (ΕΠ.) **1.** αυτός που γίνεται την κατάλληλη στιγμή: *Καίρια επέμβαση.* ΣΥΝ.: έγκαιρος. ΑΝΤ.: άκαιρος. **2.** ουσιώδης, κρίσιμος: *Καίριο πρόβλημα.* **3.** αυτός που μπορεί να προκαλέσει καταστροφή ή θάνατο: *Καίριο χτύπημα.* ΣΥΝ.: θανατηφόρος. • **καίρια** (ΕΠΙΡΡ.) [αρχ.]

ο **καιρός** (ΟΥΣ) **1.** οι συνθήκες της ατμόσφαιρας που επικρατούν μια δεδομένη χρονική στιγμή. **2.** ο χρόνος που περνάει. **3.** ορισμένο διάστημα στο οποίο έγινε ή υπήρξε κάτι: *Θυμήθηκε τον καιρό που ήταν νέος.* ΣΥΝ.: εποχή, χρόνια. **4.** ο κατάλληλος χρόνος για κάτι. ΣΥΝ.: ώρα. **5.** ο χρόνος που έχουμε στη διάθεσή μας για να κάνουμε ό,τι θέλουμε: *Δε βρήκε καιρό να παίξει.* ◇ **με τον καιρό:** αφού περάσει χρόνος. ◇ **του καλού καιρού:** πάρα πολύ: *Κοιμάται του καλού καιρού!* ΣΥΓΓ.: καιρικός // επίκαιρος, πρόσκαιρος, κακοκαιρία, καιροσκοπός, καιροφυλακτώ. [αρχ.]

ο, η **καιροσκόπος** (ΟΥΣ) αυτός που εκμεταλλεύεται κάθε ευκαιρία για να εξυπηρετήσει τα προσωπικά του συμφέροντα. ΣΥΓΓ.: καιρός, καιροσκοπία, καιροσκοπώ, καιροσκοπισμός.

καιροφυλακτώ (-ησα) (Ρ.) περιμένω την κατάλληλη ευκαιρία για να κάνω κάτι (συνήθως κακό). ΣΥΝ.: караδοκώ, παραμονεύω. ΣΥΓΓ.: καιρός. [αρχ.]

καίω (έκαψα) | **-ομαι** (κάпка, καμένος) (Ρ.) **1.** καταστρέφω κάτι με φωτιά. **2.** προκαλώ πόνο που μοιάζει με κάψιμο: *Με καίει το στομάχι μου.* **3.** για κάτι που είναι πολύ ζεστό. ΣΥΝ.: ζεματάω. **4.** για κάποιον που είναι πολύ ζεστός

επειδή έχει υψηλό πυρετό. **5.** ξοδεύω ρεύμα, βενζίνη, πετρέλαιο κτλ.: *Πόσο ρεύμα καίει η κουζίνα;* ΣΥΝ.: καταναλώνω. **6.** καταστρέφω κάτι ή του προκαλώ βλάβες με την επίδραση μεγάλης θερμοκρασίας: *Κάηκε το φαγητό.* **7. καίγομαι:** (μτφ.) έχω ένα επειγόν πρόβλημα, το οποίο πρέπει να λύσω άμεσα. ΣΥΓΓ.: καύση, καύσιμα, καυστήρας, κάψιμο, κάψα, καύσωνας, καυτός // πυρκαγιά, κατακαίω, άκαυτος. [αρχ.]

το **κακάο** (ΟΥΣ.) η καφέ σκόνη που μένει μετά την επεξεργασία των σπόρων του κακαόδεντρου, καθώς και το ρόφημα που γίνεται αν βράσουμε αυτή τη σκόνη με νερό. ΣΥΓΓ.: // κακαόδεντρο. [ισπ. *cacao*, από γλώσσα ιθαγενών της Αμερικής]

κακέκτυπος, -n, -o (ΕΠ.) **1.** (για έντυπο) αυτός που δεν έχει τυπωθεί σωστά. **2.** (μτφ.) κάτι που προσπαθεί να μοιάσει σε κάποιο πρότυπο, χωρίς όμως επιτυχία. [κακ(ο)- + εκτυπ(ώ) + -ος]

κακεντρεχής, -ής, -ές (ΕΠ.) αυτός που φανερώνει κακία και μίσος, ή χαίρεται αν συμβεί κάτι κακό σε κάποιον. ΣΥΝ.: χαιρέκακος, μοχθηρός. • **κακεντρεχώς** (ΕΠΙΡΡ.) ΣΥΓΓ.: κακεντρέχεια. [αρχ.]

η **κακία** (ΟΥΣ.) **1.** το να είναι κάποιος κακός. ΑΝΤ.: καλοσύνη. **2.** πράξη ή λόγος που φανερώνει κακία. [αρχ.]

κακόβουλος, -n, -o (ΕΠ.) αυτός που θέλει και προσπαθεί να κάνει κακό σε κάποιον άλλο, καθώς και τα λόγια, οι πράξεις του. ΣΥΝ.: κακοπροαίρετος. ΑΝΤ.: καλοπροαίρετος, καλόβουλος. • **κακόβουλα** (ΕΠΙΡΡ.) [αρχ.]

κακόγουστος, -n, -o (ΕΠ.) αυτός που χαρακτηρίζεται από έλλειψη γούστου, που δεν έχει την αίσθηση του ωραίου.

ΣΥΝ.: ακαλαίσθητος. ΑΝΤ.: καλόγουστος, καλαίσθητος. • **κακόγουστα** (ΕΠΙΡΡ.) ΣΥΓΓ.: κακογουστιά. [κακο- + γούστ(ο) + -ος]

η **κακοδαιμονία** (ΟΥΣ.) **1.** η κακοτυχία. **2.** η κακή κατάσταση που επικρατεί σε έναν τομέα: *Η κακοδαιμονία της οικονομίας.* [αρχ.]

η **κακοδιαθεσία** (ΟΥΣ.) **1.** το να έχει κάποιος κακή διάθεση. ΣΥΝ.: ακεφιά, κακοκεφιά. **2.** το να αισθάνεται κάποιος αδιαθεσία, αδυναμία. [κακοδιάθετ(ος) + -σία]

η **κακοήθεια** (ΟΥΣ.) **1.** το να θέλει κάποιος να προκαλέσει υλική ή ηθική βλάβη στον άλλον: *Του φέρεται με τόση κακοήθεια!* **2.** πράξη ή λόγος που χαρακτηρίζεται από κακοήθεια. **3.** (ιατρ.) συνήθως λέγεται για όγκο που είναι καρκινικός. ΑΝΤ.: καλοήθεια. ΣΥΓΓ.: κακοήθης. [αρχ.]

η **κακοκαιρία** (ΟΥΣ.) οι άσχημες καιρικές συνθήκες. ΣΥΝ.: παλιόκαιρος. ΑΝΤ.: καλοκαιρία. [κακο- + καιρ(ός) + -ία]

κακόκεφος, -n, -o (ΕΠ.) αυτός που δεν έχει κέφι. ΣΥΝ.: άκεφος. ΑΝΤ.: κεφάτος. ΣΥΓΓ.: κακοκεφιά. [κακο- + κέφ(ι) + -ος]

κακολογιά / κακολογώ (-ησα) | **-ούμαι** και **-ιέμαι** (-ήθηκα, -ημένος) (Ρ.) σχολιάζω κάποιον αρνητικά, μιλώ εις βάρος του. ΣΥΝ.: διαβάλλω, συκοφαντώ. ΣΥΓΓ.: κακολογία. [αρχ.]

κακομαθημένος, -n, -o (ΜΤΧ. ΩΣ ΕΠ.) αυτός που δεν έχει καλή ανατροφή, ο ανάγωγος. ΑΝΤ.: καλομαθημένος. [μτχ. παθ. πρκ. του ρ. *κακομαθαίνω*]

κακομεταχειρίζομαι (-ίστηκα) (Ρ.) **1.** φέρομαι σε κάποιον με κακό, σκληρό τρόπο. **2.** δε χρησιμοποιώ σωστά κάτι, με αποτέλεσμα να το καταστρέφω ή να το χαλάω. ΣΥΓΓ.: κακομεταχείριση. [κακο- + μεταχειρίζομαι]

κακομοίρης, -α, -ικο και κακόμοιρος, -η, -ο (ΕΠ.) **1.** αυτός που τον λυπόμαστε και δείχνουμε τη συμπάθειά μας γιατί του έχει συμβεί κάποιο κακό, κάποια ατυχία. ΣΥΝ.: καημένος, κακότυχος. ΑΝΤ.: καλότυχος. **2.** αυτός που έχει συμπεριφορά απωθητική, που μας προκαλεί οίκτο, αποστροφή: *Μη γίνεσαι κακομοίρης*. ◊ **γίνεται / έγινε της κακομοίρας:** επικρατεί μεγάλη φασαρία, αναταραχή. ΣΥΓΓ.: κακομοιριά. [κακο- + μοίρα(a) + -ης]

η κακοποίηση (ΟΥΣ.) **1.** το να προξενεί κάποιος με τη θέλησή του σωματικό ή ψυχικό πόνο σε κάποιον άλλο. ΣΥΝ.: βιαιοπραγία. **2.** (μτφ.) το να διαστρεβλώνει ή να παραποιεί κάποιος σκόπιμα κάτι: *Κακοποίηση της αλήθειας*. ΣΥΝ.: διαστρέβλωση, παραποίηση. ΣΥΓΓ.: κακοποιός. [κακοποιώ (κακοποιη-) + -ση]

ο κακοποιός (ΟΥΣ.) άνθρωπος που διαπράττει παράνομες, εγκληματικές πράξεις. ΣΥΓΓ.: κακοποίηση. [αρχ.]

κακός, -ή/-ιά, -ό (ΕΠ.) **1.** αυτός που θέλει ή προσπαθεί να κάνει κακό σε κάποιον. **2.** αυτός που δημιουργεί δυσάρεστες καταστάσεις ή συναισθήματα: *Κακές σκέψεις*. ΣΥΝ.: στενάχωρος. ΑΝΤ.: ευχάριτος. **3.** αυτός που είναι αντίθετος με το σωστό, το δίκαιο, το ηθικό: *Κακές πράξεις*. **4.** αυτός που είναι βλαβερός για την υγεία: *Κακή διατροφή*. **5.** αυτός που δεν είναι ικανός, που δεν έχει τις ικανότητες που πρέπει: *Κακός δάσκαλος*. ΣΥΝ.: ανίκανος. **6.** (ως ΟΥΣ.) το **κακό:** α. καθετί δυσάρεστο και καταστροφικό που συμβαίνει σε κάποιον (αρρώστια, θάνατος, πτώχευση κτλ.). ΣΥΝ.: συμφορά, δυστυχία. ΑΝΤ.: καλό, καλοτυχία. β. κάτι που είναι δυσάρεστο, βλαβερό κτλ. ΑΝΤ.: καλό. ◊ **είμαι**

στις κακές μου: έχω κακή διάθεση, είμαι κακόκεφος. • **κακά** (ΕΠΙΡΡ.) με κακό τρόπο, άσχημα. • **κακώς** (ΕΠΙΡΡ.) *Κακώς πήρες τηλέφωνο*. ΣΥΓΓ.: κακία, κακίζω, κακίωνω // κακέκτυπος, κακεντρεχής, κακόβουλος, κακόγουστος, κακοκαιρία, κακομοίρης, κακότυχος, κακόκεφος, κακοποιός, κακότροπος, κακοτυμμένος, κακοκαρδίζω, κακομαθημένος, κακοπερνάω, κακολογώ, κακομεταχειρίζομαι, κακοτοπιά, άκακος, κακούργος, κακουχία. [αρχ.]

η κακοτοπιά (ΟΥΣ.) (συνήθως στον πληθ.) **1.** μέρος δύσβατο και επικίνδυνο. **2.** (μτφ.) δύσκολη και επικίνδυνη κατάσταση, που πρέπει να αντιμετωπιστεί με προσοχή. [κακο- + τόπος + -ιά]

κακούργος, -α, -ο (ΕΠ.) **1.** αυτός που χαρακτηρίζεται από απανθρωπιά, σκληρότητα. **2.** (ως ΟΥΣ.) ο **κακούργος**, η **κακούργα:** αυτός που έχει διαπράξει εγκληματική πράξη. ΣΥΓΓ.: κακούργημα, κακουργηματικός // κακουργιοδικείο. [αρχ.]

η κακουχία (ΟΥΣ.) **1.** (συνήθως στον πληθ.) μεγάλη σωματική ταλαιπωρία. **2.** (ιατρ.) ο μυϊκός πόνος και το αίσημα κόπωσης που νιώθει κάποιος εξαιτίας κάποιας ασθένειας. [αρχ., κακο- + ἔχω]

ο κάκτος (ΟΥΣ.) είδος φυτού με σαρκώδεις βλαστούς και αγκάθια. ΣΥΓΓ.: κακτώδης // κακτοειδής. [λατ. *cactus*, από την αρχ. λ. *κάκτος* (= «αγκαθωτή αγκινάρα»)]

το καλάθι (ΟΥΣ.) **1.** σκεύος πλεκτό, συνήθως από καλάμια, κλαδιά λυγαριάς ή πλαστικό, στο οποίο φυλάμε ή μεταφέρουμε πράγματα. ΣΥΝ.: πανέρι, κοφίνι. **2.** (στο μπάσκετ) **α.** το μεταλλικό στεφάνι που είναι στερεωμένο σε μια επίπεδη επιφάνεια και στο οποίο είναι τοποθετημένο ένα δίχτυ που είναι ανοικτό στο κάτω μέρος για να περ-

νάει η μπάλα. **β.** το πέρασμα της μπάλας μέσα από το στεφάνι, η εύστοχη βολή. **♦ καλάθι (των αχρήστων):** καλάθι όπου πετάμε τα άχρηστα. ΣΥΓΓ.: καλαθούνα, καλαθάς // καλαθόσφαιρα, καλαθοσφαιριστής. [καλάθιον, υποκορ. της αρχ. λ. κάλαθος]

το **καλαμαράκι** (ΟΥΣ.) μικρό καλαμάρι. [υποκορ. της λ. καλαμάρι]

το **καλαμάρι** (ΟΥΣ.) **1.** μαλάκιο με δέκα πλοκάμια και μακρουλό σώμα, που όταν αντιληφθεί κίνδυνο χύνει ένα σκούρο υγρό για να θολώσει τα νερά. **2.** παλιότερα, το μελανοδοχείο. **♦ χαρτί και καλαμάρι:** με όλες τις λεπτομέρειες. ΣΥΓΓ.: καλαμαράς, καλαμαράκι.

καλαματιανός, -ή, -ό (ΕΠ.) **1.** αυτός που έχει σχέση ή κατάγεται από την Καλαμάτα. **2.** (ως ΟΥΣ. και ΕΠ.) ο **Καλαματιανός**, η **Καλαματιανή:** αυτός που κατοικεί στην Καλαμάτα ή κατάγεται από αυτή. **3.** (ως ΟΥΣ.) ο **καλαματιανός:** είδος δημοτικού συρτού χορού. [καλαμάτι(α) + -ανός]

το **καλάμι** (ΟΥΣ.) **1.** φυτό που έχει ψηλό, λεπτό, κούφιο, ευλύγιστο και χωρισμένο με κόμπους βλαστό και μακριά φύλλα: φυτρώνει σε ποτάμια, λίμνες ή βάλτους. **2.** ο ξερός βλαστός του φυτού αυτού, ο οποίος χρησιμοποιείται σε διάφορες κατασκευές. **3.** το μπροστινό κόκαλο της γάμπας στο πόδι. ΣΥΓΓ.: καλαμάκι, καλαμίνιος // καλαμοπόδαρος, ζαχαροκάλαμο. [καλάμιον, υποκορ. της αρχ. λ. κάλαμος]

το **καλαμπόκι** (ΟΥΣ.) **1.** φυτό με μακριά φύλλα, καλαμοειδή βλαστό και πολλούς κίτρινους καρπούς που τους τρώμε ή τους κάνουμε αλεύρι, λάδι κτλ. **2.** ο καρπός του καλαμποκιού. ΣΥΝ.:

αραποσίτι, αραβόσιτος. ΣΥΓΓ.: καλαμποκίσσιος, καλαμποκένιος // καλαμποκάλευρο, καλαμποκέλαιο. [αλβ. *kalambok*]

το **καλαμπούρι** (ΟΥΣ.) το αστείο, η πλάκα, το χωρατό. ΣΥΓΓ.: καλαμπουρίζω, καλαμπουρτζής. [γαλλ. *calembour*]

τα **κάλαντα** (ΟΥΣ.) τραγούδια που λένε συνήθως τα παιδιά, πηγαίνοντας από σπίτι σε σπίτι, την παραμονή των Χριστουγέννων, της Πρωτοχρονιάς και των Φώτων, για να δώσουν τις ευχές τους και να πάρουν συνήθως χρήματα. ΣΥΓΓ.: καλαντάρι. [λατ. *Kalendae* (= «πρώτη μέρα του μήνα»)]

καλεσμένος, -η, -ο (ΜΤΧ. ως ΕΠ.) **1.** αυτός που έχει προσκληθεί κάπου. **2.** (ως ΟΥΣ.) ο **καλεσμένος**, η **καλεσμένη:** Έχω καλεσμένους στο σπίτι. ΣΥΝ.: προσκεκλημένος. ΑΝΤ.: απρόσκλητος, ακάλεστος. [μτχ. παθ. πρκ. του ρ. καλώ]

καλημέρα (ΕΠΙΦ.) χαιρετισμός που δίνουμε σε κάποιον τις πρωινές ώρες, για να είναι καλή η μέρα του. ΣΥΝ.: καλημερούδια. ΣΥΓΓ.: καλημερίζω. [από τη φρ. *καλή μέρα*]

καλημερίζω (-ισα) (Ρ.) λέω σε κάποιον καλημέρα. ΣΥΓΓ.: καλημέρισμα. [καλημέρ(α) + -ίζω]

καληνύχτα (ΕΠΙΦ.) χαιρετισμός που δίνουμε σε κάποιον τις νυχτερινές ώρες ή σε κάποιον που πηγαίνει για ύπνο, για να είναι καλή η νύχτα του. ΣΥΓΓ.: καληνυχτιζώ. [από τη φρ. *καλή νύχτα*]

καληνυχτιζώ (-ισα) (Ρ.) λέω σε κάποιον καληνύχτα. ΣΥΓΓ.: καληνύχτισμα. [καληνύχτι(α) + -ίζω]

καλησπέρα (ΕΠΙΦ.) χαιρετισμός που δίνουμε σε κάποιον τις απογευματινές ή τις βραδινές ώρες, για να έχει καλό απόγευμα ή βράδυ. ΣΥΝ.: καλησπερούδια. ΣΥΓΓ.: καλησπερίζω. [από τη φρ. *καλή εσπέρα*]

καλποπερίζω (-ισα) (ρ.) λέω σε κάποιον καλποπέρα. ΣΥΓΓ.: καλποπέρισμα. [καλποπέρ(α) + -ίζω]

η **καλιακούδα** (ΟΥΣ) είδος πουλιού με κατάμαυρο φτέρωμα. ΣΥΝ.: κάργ(ι)α.

◇ **μαύρη μαυρίλα πλάκωσε, μαύρη σαν καλιακούδα**: όταν πέφτει βαθύ σκοτάδι ή όταν συννεφιάζει ο ουρανός από πυκνά μαύρα σύννεφα.

ο **καλικάντζαρος** (ΟΥΣ) κακό πνεύμα που εμφανίζεται, σύμφωνα με τη λαϊκή παράδοση, ανάμεσα στα Χριστούγεννα και στα Θεοφάνια και προκαλεί μικροαναποδιές στους ανθρώπους.

η **καλλιγραφία** (ΟΥΣ) ωραία και περίτεχνη γραφή. ΣΥΓΓ.: καλλιγράφος, καλλιγραφικός. [καλλιγραφ(ώ) + -ία]

η **καλλιέργεια** (ΟΥΣ) **1.** το να καλλιεργεί κανείς τη γη ή κάποιο φυτό. **2.** (στον πληθ.) οι καλλιεργημένες εκτάσεις και τα φυτά που καλλιεργούνται σε αυτές. **3.** (μτφ.) το να καλλιεργεί κανείς μια δραστηριότητα, μια επιστήμη, μια τέχνη κτλ. ΣΥΝ.: ανάπτυξη. [καλλιεργ(ώ) + -εια]

καλλιεργημένος, -η, -ο (ΜΤΧ. ΩΣ ΕΠ.) άνθρωπος με γνώσεις, με μόρφωση. ΣΥΝ.: μορφωμένος. ΑΝΤ.: ακαλλιεργητος, αμόρφωτος. [μτχ. παθ. ηρκ. του ρ. καλλιεργώ]

καλλιεργώ (-νσα) | **-ούμαι** (-ήθηκα, -ημένος) (ρ.) **1.** δουλεύω τη γη, τη φροντίζω με σκάψιμο, πότισμα κτλ., για να την κάνω εύφορη και να βγάλει διάφορα προϊόντα. **2.** φροντίζω με σκάψιμο, πότισμα κτλ. κάποιο φυτό για να μεγαλώσει. **3.** (μτφ.) ασχολούμαι με κάτι συστηματικά και με ιδιαίτερη φροντίδα: Οι αρχαίοι Έλληνες καλλιεργήσαν τις τέχνες. ΣΥΝ.: αναπτύσσω.

4. (μτφ.) προσπαθώ να βελτιώσω ένα ταλέντο, μια ικανότητα ή ιδιότητά μου: Καλλιεργώ τη φωνή μου. ΣΥΓΓ.: καλλιέργεια, καλλιεργητής, καλλιεργητικός // ακαλλιεργητος. [καλλι- + -εργώ, από το έργον]

κάλλιο και **κάλλια** (ΕΠΙΡΡ.) καλύτερα.

◇ **κάλλιο πέντε και στο χέρι παρά δέκα και καρτέρι**: καλύτερα να αρκείται κάποιος στα λιγότερα αλλά σίγουρα, παρά να περιμένει τα περισσότερα αλλά αβέβαια. ◇ **κάλλιο αργά παρά ποτέ**: καλύτερα αυτό που περιμένει κάποιος να έρθει καθυστερημένα, παρά να μην έρθει ποτέ. ◇ **κάλλιο γαϊδουρόδενε παρά γαϊδουρογύρευε**: καλύτερα να παίρνει κανείς τα μέτρα του ώστε να αποφύγει δυσάρεστες καταστάσεις, παρά να προσπαθεί εκ των υστέρων να επανορθώσει τα λάθη του. [κάλλιον, συγκρ. του αρχ. επιρρ. καλώς]

τα **καλλιστεία** (ΟΥΣ) διαγωνισμός ομορφιάς όπου βραβεύεται η πιο όμορφη κοπέλα· επίσης γίνονται καλλιστεία αντρών ή ζώων. [αρχ. καλλιστεῖον]

ο **καλλιτέχνης**, θηλ. η **καλλιτέχνιδα** (ΟΥΣ) αυτός που ασχολείται με κάποια τέχνη. ΣΥΓΓ.: καλλιτεχνία, καλλιτέχνημα, καλλιτεχνικός. [αρχ.]

καλλιτεχνικός, -ή, -ό (ΕΠ.) **1.** ο σχετικός με την τέχνη ή τους καλλιτέχνες. **2.** αυτός που έχει δραστηριότητα σχετική με τον καλλιτεχνικό τομέα: Καλλιτεχνικός διευθυντής. **3.** αυτός που γίνεται με καλαισθησία, καλό γούστο. ΣΥΝ.: καλαισθητος. ΑΝΤ.: ακαισθητος. • **καλλιτεχνικά** (ΕΠΙΡΡ.) [καλλιτέχν(ης) + -ικός]

η **καλλονή** (ΟΥΣ) πολύ όμορφη γυναίκα. ΣΥΓΓ.: κάλλος. [αρχ.]

το **κάλλος** (ΟΥΣ) **1.** η ομορφιά, η ωραιότητα. ΑΝΤ.: ασχήμια. **2.** (στον πληθ.) τα

στοιχεία που κάνουν ελκυστική μια γυναίκα. ΣΥΝ.: θέλητρα, χάρες. **♦ πάν' τα νιάτα, πάν' τα κάλλη:** τα νιάτα φεύγουν, και μαζί τους φεύγει και η ομορφιά. **♦ μπρος στα κάλλη τι είν' ο πόνος:** κυρίως για γυναίκα που, προκειμένου να βελτιώσει την εμφάνισή της, υπομένει ταλαιπωρίες, στερήσεις κτλ. **♦ τα πάχη μου τα κάλλη μου:** παλιότερα, το πάχος ως στοιχείο ομορφιάς και γοητείας, και ειρωνικά για χοντρό άνθρωπο που αυτοσαρκάζεται. **♦ απείρομο κάλλους:** ειρωνικά, για κατάσταση όπου επικρατεί χάος, αναστάτωση, σύγχυση κτλ. ΣΥΓΓ.: καλλονή, καλλυντικό // καλλωπισμός. [αρχ.]

το **καλλυντικό** (ΟΥΣ) ουσία που χρησιμοποιείται για την περιποίηση του σώματος, του προσώπου, των μαλλιών κτλ. ΣΥΓΓ.: κάλλος. [ουδ. του επ. καλλυντικός]

ο **καλλωπισμός** (ΟΥΣ) **1.** η περιποίηση του προσώπου και του σώματος ενός ανθρώπου. **2.** διακόσμηση ενός κτιρίου, ενός χώρου κτλ. ΣΥΓΓ.: κάλλος, καλλωπίζω, καλλωπιστικός. [αρχ.]

τα **καλλωπιστικά φυτά:** φυτά που τα χρησιμοποιούμε για να ομορφάινουμε έναν χώρο.

καλμάρω (-αρα και -άρισα | -αρισμένος) (Ρ.) **1.** βοηθάω κάποιον να βρει την ηρεμία του: Προσπάθησε να την καλμάρεις. ΣΥΝ.: πρεμώ, γαλπνεύω, καθουαχάζω. ΑΝΤ.: συγχύζω. **2.** ξαναβρίσκω την ηρεμία μου: Μετά από λίγο κάλμαρε. **3.** μειώνω την ένταση κάποιου φαινομένου: Το παυσίπονο θα καλμάρει τον πόνο. ΣΥΝ.: καταπραΰνω. ΑΝΤ.: εντείνω, οξύνω. **4.** μειώνεται η ένταση ενός φαινομένου: Ο

άνεμος κάλμαρε. ΣΥΝ.: κοπάζω. ΣΥΓΓ.: κάλμα, καλμάρισμα. [ιταλ. *calmare*]

καλοαναθρεμμένος, -η, -ο (ΕΠ.) αυτός που έχει πάρει σωστή ανατροφή. ΑΝΤ.: κακοαναθρεμμένος, κακομαθημένος.

καλοβλέπω (καλοείδα και καλόειδα) (Ρ.) **1.** (μόνο σε αρνητικές προτάσεις) δε βλέπω καλά γιατί δεν έχω καλή όραση ή εξαιτίας εξωτερικών παραγόντων: Αρχίζω να μην καλοβλέπω τώρα που νυχτώνει. **2.** έχω θετική διάθεση απέναντι σε κάποιον ή κάτι: Την καλοβλέπει για νύφη της. [καλο- + βλέπω]

καλόβολος, -η, -ο (ΕΠ.) αυτός που εύκολα βολεύεται, που δε δημιουργεί προβλήματα κτλ. με τη συμπεριφορά του. ΣΥΝ.: βολικός. ΑΝΤ.: κακόβολος, ιδιότροπος. • **καλόβολα** (ΕΠΙΡΡ.) [καλο- + βολ(ή) + -ος]

ο **καλόγερος**, θηλ. η **καλόγρια** και **καλογριά** (ΟΥΣ) αυτός που αφιερώνεται στον Θεό και πηγαίνει να ζήσει σε μοναστήρι ακολουθώντας τη μοναστική ζωή. ΣΥΝ.: μοναχός. ΣΥΓΓ.: καλογερεύω // καλογεροπαίδι.

καλοδέχομαι (καλοδέχτηκα και καλοδέχθηκα) (Ρ.) **1.** υποδέχομαι κάποιον με ευχαρίστηση. **2.** δέχομαι, αντιμετωπίζω κάτι με ευχαρίστηση. ΣΥΓΓ.: καλόδεχτος. [καλο- + δέχομαι]

καλοδεχόμενος, -η, -ο (ΜΤΧ. ως ΕΠ.) αυτός που γίνεται δεκτός με ευχαρίστηση. ΣΥΝ.: ευπρόσδεκτος, καλόδεχτος. [καλο- + δεχόμενος (μτχ. ενεστ. του ρ. δέχομαι)]

καλοδιάθετος, -η, -ο (ΕΠ.) κεφάτος, ευδιάθετος. ΑΝΤ.: κακοδιάθετος, άκεφος, κακόκεφος. [καλο- + διάθε(ση) + -τος]

το **καλοκαίρι** (ΟΥΣ) **1.** μία από τις τέσσερις εποχές του έτους· περιλαμβάνει τους μήνες Ιούνιο, Ιούλιο και Αύγουστο. ΣΥΝ.: θέρος. **2.** ο καλός καιρός. ΣΥΝ.:

καλοκαιρία. ΑΝΤ.: κακοκαιρία. ΣΥΓΓ.: καλοκαιρινός, καλοκαιριάτικος, καλοκαιριάζει // κατακαλόκαιρο. [καλο- + καιρ(ός) + -ι]

η **καλοκαιρία** και **καλοκαιριά** (ΟΥΣ) το να έχει καλό καιρό. ΑΝΤ.: κακοκαιρία.

καλοκαιριάτικος, -η, -ο και **καλοκαιρινός, -ή, -ό** (ΕΠ.) αυτός που γίνεται το καλοκαίρι ή έχει σχέση με το καλοκαίρι. ΣΥΝ.: θερινός. • **καλοκαιριάτικα** (ΕΠΙΡΡ.) [καλοκαίρ(ι) + -ιάτικος/-ινός]

καλόκαρδος, -η, -ο (ΕΠ.) αυτός που έχει καλή καρδιά, που συμπονά τους άλλους. ΑΝΤ.: σκληρόκαρδος, άκαρδος. • **καλόκαρδα** (ΕΠΙΡΡ.) ΣΥΓΓ.: καλοκαρδίζω. [καλο- + καρδ(ιά) + -ος]

καλομαθημένος, -η, -ο (ΜΤΧ. ΩΣ ΕΠ.) 1. αυτός που έχει καλή αγωγή. 2. αυτός που έχει συνηθίσει στις ευκολίες, στις ανέσεις και στην καλοπέραση. [μτχ παθ. πρκ. του ρ. καλομαθαίνω]

η **καλοπέραση** (ΟΥΣ) το να καλοπερνάει κάποιος. ΣΥΝ.: καλοζωία. ΑΝΤ.: κακοπέραση. ΣΥΓΓ.: καλοπερασάκιας. [καλοπερνάω (καλοπερα-) + -ση]

καλοπερνάω / καλοπερνών (-ασα) (Ρ.) περνάω καλά, ευχάριστα, χωρίς στερήσεις και σκοτούρες. ΣΥΝ.: καλοζώ. ΑΝΤ.: κακοπερνάω, κακοζώ. ΣΥΓΓ.: καλοπέραση. [καλο- + περνάω]

καλοπιάνω (καλόπιασα) (Ρ.) συμπεριφέρομαι σε κάποιον με γλυκό και ευχάριστο τρόπο, προσδοκώντας κάτι. ΑΝΤ.: αποπαιρνώ. ΣΥΓΓ.: καλόπιασμα. [καλο- + πιάνω]

καλορίζικος, -η, -ο (ΕΠ.) 1. ως ευχή σε κάποιον να είναι καλότυχος και να χαίρεται αυτό που απέκτησε. ΑΝΤ.: κακορίζικος. 2. (ως ΟΥΣ) τα **καλορίζικα**: οι ευχές που δίνουμε με αφορμή ένα ευχάριστο γεγονός. [καλο- + ριζικ(ό) + -ος]

το **καλοριφέρ** (ΟΥΣ. ΑΚΛ.) ειδική συσκευή ή μηχανισμός με τον οποίο ζεσταίνουμε έναν χώρο· λειτουργεί με ρεύμα ή ζεστό νερό που μεταφέρεται με σωλήνες σε μεταλλικά σώματα τα οποία είναι τοποθετημένα στον χώρο που θέλουμε να ζεστάνουμε. [γαλλ. calorifère]

ο **κάλος** (ΟΥΣ) σκληρό εξόγκωμα στο δέρμα, κυρίως στα δάχτυλα του ποδιού, που δημιουργείται από στενά παπούτσια. [ιταλ. callo]

καλός, -ή, -ό (ΕΠ.) 1. αυτός που έχει καλοσύνη, που ευχαριστείται να βοηθάει όσους του χρειάζονται. ΣΥΝ.: καλοσυνάτος. ΑΝΤ.: μοχθηρός, κακόβουλος. 2. όμορφος, ωραίος. ΑΝΤ.: άσχημος. 3. αυτός που είναι σύμφωνος με το σωστό, το δίκαιο, το ηθικό: *Καλοί τρόποι*. 4. αυτός που μπορεί να κάνει κάτι καλά, που έχει τις γνώσεις, τα προσόντα κτλ.: *Εί- ναι καλός στη χημεία*. 5. (ως ΟΥΣ) το **καλό**: α. καθετί που είναι σύμφωνο με το συμφέρον κάποιου, που είναι ευχάριστο, χρήσιμο, ωφέλιμο: *Θέλω το καλό σου*. β. το προτέρημα: *Έχει πολλά καλά αυτός ο άνθρωπος*. 6. (ως ΟΥΣ) η **καλή**: η εξωτερική πλευρά ενός ρούχου, υφάσματος κτλ. ΑΝΤ.: ανάποδη. ◊ **εί- μαι στις καλές μου**: έχω καλή διάθεση. • **καλά** (ΕΠΙΡΡ.) α. με καλό τρόπο. β. σε καλή κατάσταση. ◊ **κάνω καλά**: θεραπεύω. ◊ **για τα καλά**: εντελώς. ◊ **καλά να πάθω**: νομίζω ότι μου αξίζει κάτι που έπαθα. ◊ **στα καλά καθούμενα**: χωρίς αφορμή. • **καλώς** (ΕΠΙΡΡ.) α. σωστά. β. σε βαθμολογία: *Λίαν καλώς*. γ. σε συνδυασμό με ορισμένα ρήματα, όταν υποδεχόμαστε ή όταν περιμένουμε κάποιον να έρθει, συνήθως από

ταξίδι: **Καλώς όρισε!** ΣΥΓΓ.: καλοσύνη, καλύτερος // καλημέρα, καλησπέρα, καληνύχτα, καλοαναθρεμμένος, καλοβλέπω, καλόβολος, καλόβουλος, καλοδέχομαι, καλοδιάθετος, καλοκαίρι, καλοκαιρία, καλόκαρδος, καλομαθημένος, καλοντυμένος, καλοπερνάω, καλοπιάνω, καλορίζκος, καλοτάξιδος, καλότροπος, καλότυχος, καλωσορίζω. [αρχ.]

καλοσυνάτος, -η, -ο (ΕΠ.) 1. αυτός που είναι γεμάτος καλοσύνη. ΣΥΝ.: καλόκαρδος. ΑΝΤ.: μοχθηρός. 2. αυτός που φανερώνει καλοσύνη: **Καλοσυνάτα μάτια.**

• **καλοσυνάτα** (ΕΠΙΡΡ.) [καλοσύν(η) + -άτος] η **καλοσύνη** (ΟΥΣ) το να έχει κάποιος καλό χαρακτήρα, καλά αισθήματα, και να θέλει το καλό των συνανθρώπων του. ΑΝΤ.: κακία, μοχθηρία. ΣΥΓΓ.: καλοσυνάτος, [καλ(ός) + -οσύνη]

καλοτάξιδος, -η, -ο (ΕΠ.) 1. (για πλοίο ή γενικότερα μεταφορικό μέσο) αυτός που προσφέρει ασφαλές και ήρεμο ταξίδι. 2. ως ευχή σε κάποιον που πρόκειται να ταξιδέψει να έχει καλό ταξίδι. [καλο- + ταξιδ(ι) + -ος]

η **καλούμ(η)α** (ΟΥΣ) ο σπάγκος που είναι τυλιγμένος γύρω από ένα μακρόστενο κομμάτι ξύλου και χρησιμοποιείται για το πέταγμα του χαρταετού. ◊ **αμόλα καλούμπα:** προτροπή σε αυτόν που κρατάει την καλούμπα να ξετυλίξει τον σπάγκο για να ανέβει ο χαρταετός όσο γίνεται ψηλότερα· μεταφορικά, όταν θέλουμε να προτρέψουμε κάποιον να συνεχίσει μια προσπάθεια. [ιταλ. ή βεν. *caloma*]

το **καλούπι** (ΟΥΣ) 1. δοχείο από ξύλο, μέταλλο ή άλλο στερεό υλικό με συγκεκριμένο σχήμα, που χρησιμοποιείται ως φόρμα για την κατασκευή ομοιόμορφων αντικειμένων· μέσα του ρί-

χνουμε ένα ρευστό υλικό, που στη συνέχεια στερεοποιείται και παίρνει αυτό το σχήμα. ΣΥΝ.: εκμαγείο, μήτρα. 2. ειδικότερα, ξύλινη κατασκευή που χρησιμοποιείται στις οικοδομές· μέσα της χύνεται το τσιμέντο, και αφαιρείται όταν το τσιμέντο στεγνώσει. [τουρκ. *kalip*]

καλπάζω (-ασα) (Ρ.) 1. (για άλογο) τρέχω με γρήγορο βηματισμό. 2. (για ιππέα) ιππεύω σε άλογο που καλπάζει. 3. (μτφ.) για πράγματα ή καταστάσεις που εξελίσσονται γρήγορα προς μια κατεύθυνση: **Καλπάζει ο πληθωρισμός.** ΣΥΓΓ.: καλπασμός. [αρχ.]

η **κάλπη** (ΟΥΣ) 1. το κουτί μέσα στο οποίο ρίχνουν τα ψηφοδέλτια οι ψηφοφόροι σε μια ψηφοφορία. ΣΥΝ.: ψηφοδόχος. 2. η διαδικασία ή το αποτέλεσμα των εκλογών: **Η κάλη θα αναδείξει τον νέο πρωθυπουργό.** ◊ **ανοίγουν / κλείνουν οι κάλπες:** αρχίζει / τελειώνει η διαδικασία της ψηφοφορίας. ΣΥΓΓ.: κάλπικος. [αρχ.]

κάλπικος, -η, -ο (ΕΠ.) 1. (για νόμισμα) πλαστός, κίβδηλος. ΑΝΤ.: γνήσιος. 2. (μτφ.) αυτός που δεν είναι ειλικρινής: **Κάλπικα συναισθήματα.** ΣΥΝ.: ανειλικρινής, ψεύτικος. ◊ **Ξέρω κάποιον σαν κάλπικη δεκάρα:** γνωρίζω κάποιον πολύ καλά.

• **κάλπικα** (ΕΠΙΡΡ.) [κάλπ(η) + -ικός] το **καλ(τ)σόν** (ΟΥΣ ΑΚΛ.) ζευγάρι από μακριές κάλτσες που φτάνουν μέχρι τη μέση. [γαλλ. *caleçon*]

η **κάλτσα** (ΟΥΣ) κάλυμμα του ποδιού από βαμβάκι, μαλλί ή άλλο υλικό, που εφαρμόζει απόλυτα σ' αυτό. ΣΥΓΓ.: καλτσάκι // καλτσοδέτα. [ιταλ. *calza*]

η **καλύβα** (ΟΥΣ) σπίτι μικρό και φτωχό, που έχει χτιστεί πρόχειρα και με απλά υλικά, συνήθως κλαδιά, σανίδες κτλ.

ΣΥΝ.: καλύβι, παράγκα. ΣΥΓΓ.: καλύπτω // φτωχο-κάλυβο, καλυβόσπιτο. [αρχ. καλύβη]

το **κάλυμμα** (ΟΥΣ.) καθετί που χρησιμοποιούμε για να σκεπάσουμε κάποιον ή κάτι. ΣΥΝ.: σκέπασμα. ΣΥΓΓ.: καλύπτω. [αρχ.]

καλύπτω (-υπα) | **-ύπομαι** (-ύφθηκα και -ύφτηκα, -υμμένος) (Ρ.) **1.** σκεπάζω κάτι με κάτι άλλο, με σκοπό κυρίως να το προστατέψω. ΣΥΝ.: περιβάλλω. **2.** κρύβω κάτι με κάτι άλλο ώστε να μη φαίνεται: *Καπνός κάλυψε τα πάντα.* **3.** (μτφ.) εμποδίζω κάτι να γίνει γνωστό στο ευρύ κοινό. ΣΥΝ.: συγκαλύπτω, κουκουλώνω. ΑΝΤ.: δημοσιοποιώ, αποκαλύπτω. **4.** (μτφ.) με τη δύναμή μου, τη θέση μου, το κύρος μου κτλ. προστατεύω κάποιον: *Ένας βουλευτής φίλος του έσπευσε να τον καλύψει μετά το σκάνδαλο.* **5.** γεμίζω έναν χώρο, μια έκταση κτλ.: *Οι νέες μας εγκαταστάσεις καλύπτουν έναν χώρο 1.000 τμ.* ΣΥΝ.: καταλαμβάνω. **6.** διανύω μια απόσταση: *Η νέα υπερταχεία θα καλύπτει 1.000 χιλιόμετρα σε τέσσερις ώρες.* **7.** αναλαμβάνω να πληρώσω, εξασφαλίζω την πληρωμή, την εξόφληση κάποιου: *Θα καλύψω εγώ τα έξοδα του φροντιστηρίου.* **8.** (για μέσο ενημέρωσης, δημοσιογράφο) παρουσιάζω ένα θέμα. **9.** (κυρίως για μελέτες, βιβλία) περιλαμβάνω κάτι και το παρουσιάζω, αναφέρομαι σε αυτό: *Το βιβλίο του καλύπτει τη μεταπολιτευτική περίοδο.* ♦ **καλύπτω τα νώτα μου:** παίρνω όλες τις απαραίτητες προφυλάξεις για να αντιμετωπίσω ενδεχόμενες επιθέσεις που ακόμα μπορεί να μην έχουν εκδηλωθεί. ♦ **καλύπτω ένα κενό:** αντιμετωπίζω μια αδυναμία, μια έλλειψη, μια ανεπάρκεια κτλ. ΣΥΓΓ.: κά-

λυμμα, κάλυψη, καλύβα // συγκαλύπτω, ανακαλύπτω, αποκαλύπτω. [αρχ.]

καλυτερεύω (-εψα) (Ρ.) **1.** κάνω κάτι να γίνει καλύτερο, βελτιώνω. **2.** γίνομαι καλύτερος, βελτιώνομαι. ΑΝΤ.: χειροτερεύω. [καλύτερ(ος) + -εύω]

καλύτερος, -η, -ο (ΕΠ.) αυτός που είναι πιο καλός από κάποιον ή κάτι άλλο. ΑΝΤ.: χειρότερος. • **καλύτερα** (ΕΠΙΡΡ.) ΣΥΓΓ.: καλυτερεύω. [συγκρ. του επ. καλός]

καλώ (κάλεσα) | **-ούμαι** (καλέστηκα και κλήθηκα, καλεσμένος) (Ρ.) **1.** ζητώ από κάποιον, προφορικά ή γραπτά, να έρθει στην έδρα μιας εταιρείας, μιας δημόσιας υπηρεσίας κτλ.: *Τον κάλεσε η αστυνομία να δώσει κατάθεση.* **2.** ζητώ από κάποιον, προφορικά ή γραπτά, να έρθει σε κάποιο γεγονός (γιορτή, γάμο, βαφτίσια κτλ.) που γίνεται στο σπίτι μου ή σε άλλο χώρο. ΣΥΝ.: προσκαλώ. **3.** φωνάζω κάποιον με το όνομά του ή προσπαθώ να τον βρω και του ζητώ να έρθει εκεί που βρίσκομαι ή να πάει κάπου αλλού: *Κάλεσε τον υδραυλικό γιατί κάλασε η βρύση.*

4. καλούμαι: λέγομαι, ονομάζομαι. ΣΥΓΓ.: κάλεσμα, κλήση, κλητήρας, κλητική // προσκαλώ, ανακαλώ, προκαλώ, αποκαλώ, συγκαλώ. [αρχ.]

το **καλώδιο** (ΟΥΣ.) κομμάτι από σύρμα, σκεπασμένο με ειδικό κάλυμμα, που το χρησιμοποιούμε σε ηλεκτρικές συσκευές, μηχανές κτλ., για να περάσει μέσα από αυτό ηλεκτρικό ρεύμα. ΣΥΓΓ.: καλωδιακός, καλωδίωση. [αρχ.]

καλωσορίζω (-ισα) (Ρ.) υποδέχομαι κάποιον με χαρά και ευχαρίστηση. ΣΥΝ.: καλοδέχομαι. ΣΥΓΓ.: καλωσόρισμα. [από τη φρ. καλώς όρισε]

το **καμάκι** (ΟΥΣ.) εργαλείο για ψάρεμα που αποτελείται από ένα κοντάρι με

μυτερή άκρη, που καρφώνεται στο σώμα του ψαριού. ΣΥΓΓ.: καμακώνω, καμά-κωμα. [καμάκιον, υποκορ. της αρχ. λ. κάμαξ]

η **καμάρα** (ΟΥΣ) κατασκευή με ημικυκλικό σχήμα, την οποία συναντάμε συνήθως σε γέφυρες, στοές κτλ. ΣΥΝ.: αψίδα, θόλος, τόξο. ◊ η **καμάρα του ποδιού**: το κοίλο μέρος της πατούσας. [αρχ.]

η **κάμαρα** και **κάμαρη** (ΟΥΣ) το δωμάτιο, συνήθως το υπνοδωμάτιο. ΣΥΓΓ.: καμαρούλα // κρεβατοκάμαρα. [λατ. camera, camera, από την αρχ. λ. καμάρα]

το **καμάρι** (ΟΥΣ) (χωρίς γεν.) 1. η περιφάνια που νιώθει κάποιος για κάτι: *Με καμάρι μου έδειξε το βραβείο του.* 2. καθετί για το οποίο καμαρώνει κάποιος: *Ο γιος μας είναι το καμάρι μας.* ΣΥΝ.: καύχημα. ΑΝΤ.: ντροπή. ΣΥΓΓ.: καμαρώνω. [καμάριον, υποκορ. της αρχ. λ. καμάρα]

ο **καμαριέρης**, θηλ. η **καμαριέρα** (ΟΥΣ) το πρόσωπο που συγυρίζει τα δωμάτια ξενοδοχείου ή σπιτιού και φροντίζει τους φιλοξενούμενους. ΣΥΝ.: θαλαμπλόος. [βεν. camariere]

το **καμαρίνι** (ΟΥΣ) καθένα από τα δωμάτια στα παρασκήνια ενός θεάτρου, όπου οι ηθοποιοί ετοιμάζονται για την παράσταση, ξεκουράζονται κτλ. [βεν. camarin]

καμαρώνω (-ωσα) (Ρ.) 1. αισθάνομαι περήφανος για κάποιον ή κάτι: *Θα έρθω στην παρέλαση να σε καμαρώσω.* 2. νιώθω καμάρι για κάτι που έχω ή που είμαι, και το δείχνω με διάφορους τρόπους: *Κοίτα πώς καμαρώνει για την ομορφιά της!* ΣΥΝ.: περηφανεύομαι, καυχιέμαι. ΑΝΤ.: ντρέπομαι. ΣΥΓΓ.: καμαρωτός, [κα-μάρι(ι) + -ώνω]

καμαρωτός, -ή, -ό (ΕΠ.) αυτός που φανερώνει καμάρι. ΣΥΝ.: περήφανος. • **καμαρωτά** (ΕΠΙΡΡ.) [καμαρώ(νω) + -τός]

ο **καμβάς** (ΟΥΣ) 1. ειδικό ύφασμα που χρησιμοποιείται ως βάση σε διάφορα κεντήματα. 2. είδος λινάτσας που χρησιμοποιείται ως βάση στη ζωγραφική. 3. (μτφ.) τα βασικά σημεία της υπόθεσης ενός μυθιστορήματος, ενός σεναρίου, ενός θεατρικού έργου κτλ.: *Ο καμβάς της ταινίας είναι οι σχέσεις των μελών μιας οικογένειας.* [γαλλ. canevas] η **καμέλια** (ΟΥΣ) καλλωπιστικό φυτό με εντυπωσιακά άνθη. [νεολατ. camelia] η **κάμερα** (ΟΥΣ) μηχανή λήψης εικόνων για την τηλεόραση, τον κινηματογράφο κτλ. [αγγλ. camera]

η **(γ)καμήλα** (ΟΥΣ) μεγάλο ζώο που ζει σε ερήμους, με μικρό κεφάλι, μακρύ λαιμό, ψηλά πόδια και μία ή δύο καμπούρες στη ράχη· χρησιμοποιείται για τη μεταφορά ανθρώπων και εμπορευμάτων. [αρχ. κάμηλος]

ο **καμπλιέρης**, θηλ. η **καμπλιέρισσα** (ΟΥΣ) ο οδηγός καμήλας. [καμήλ(α) + -ιέρης] η **καμπλοπάρδαλη** (ΟΥΣ) μεγάλο ζώο των θερμών χωρών, με πολύ μακρύ λαιμό και ψηλά πόδια, με κιτρινωπό δέρμα με καφετιά σημάδια, και με μικρό κεφάλι που έχει μικρά κέρατα. [κάμηλος(ς) + πάρδαλις (πρβ. παρδαλός)]

η **καμινάδα** (ΟΥΣ) μακρόστενος σωλήνας που το εξωτερικό του τμήμα καταλήγει στη στέγη σπιτιού, εργοστασίου κτλ., απ' όπου βγαίνει ο καπνός από φωτιά, καμίνι εργοστασίου κτλ. ΣΥΝ.: καπνοδόχος, φουγάρο. [βεν. caminada, από την αρχ. λ. κάμινος]

το **καμίονι** (ΟΥΣ) μεγάλο φορτηγό αυτοκίνητο. [γαλλ. camion]

το **καμουφλάζ** (ΟΥΣ. ΑΚΛ.) **1.** σε καιρό πολέμου, η κάλυψη στρατιωτικών οχημάτων, εξοπλισμού, στρατιωτών κτλ. με στοιχεία από το περιβάλλον (φύλλα ή κλαδιά), ή με ρούχα ή υλικά που έχουν παρόμοια χρώματα με αυτό, για να μην μπορεί ο εχθρός να τα εντοπίσει εύκολα. ΣΥΝ.: παραλλαγή. **2.** το να μεταμφιέζεται κάποιος με σκοπό να μην τον αναγνωρίσουν, να περάσει απαρατήρητος. **3.** (μτφ.) οτιδήποτε χρησιμοποιεί κάποιος ως μέσο για να παραπλανήσει ή να αποκρύψει την πραγματικότητα: *Χρησιμοποιούσε το εστιατόριο ως καμουφλάζ για τις παράνομες δουλειές του.* ΣΥΓΓ.: καμουφλάρω, καμουφλάρισμα. [γαλλ. *camouflage*]

η **καμπάνα** (ΟΥΣ.) **1.** μεταλλική κατασκευή, ανοικτή από κάτω, που βγάζει δυνατό ήχο όταν χτυπάμε την κούφια εσωτερική της πλευρά με μια μεταλλική ράβδο που κρέμεται από το εσωτερικό της· τοποθετείται σε καμπαναριά εκκλησιών και μοναστηριών. **2.** (μτφ.) η τιμωρία, η ποινή: *Έφαγε καμπάνα από τον διοικητή του.* **3.** σε ξενοδοχειακό συγκρότημα, μεμονωμένο σπίτι που προορίζεται για ατομική χρήση. ΣΥΝ.: μπανγκαλόου. ΣΥΓΓ.: καμπανίζω, καμπάνισμα. [λατ. *campana* για τη σημασία 1 και 2· αγγλ. *cabana* για τη σημασία 3]

η **κάμπια** (ΟΥΣ.) (χωρίς γεν. πληθ.) έντομο σε πρώιμο στάδιο της ζωής του, όταν βγαίνει από το αυγό του και πριν πάρει την οριστική του μορφή· έχει τη μορφή σκουληκιού, με κυλινδρικό και δακτυλοειδές σώμα. [αρχ. *κάμπη*]

η **καμπίνα** (ΟΥΣ.) μικρό δωμάτιο που χρησιμεύει για διάφορους σκοπούς (σε πλοίο ως χώρος ξεκούρασης για

τους επιβάτες, σε αεροπλάνο κτλ. για τα όργανα οδήγησης, σε παραλία ως αποδυτήριο για τους λουόμενους κτλ.). [ιταλ. *cabina*]

το **κάμπι(ν)γκ** (ΟΥΣ. ΑΚΛ.) **1.** το να μένει κανείς σε σκηνή ή τροχόσπιτο στην εξοχή. **2.** εξωτερικός χώρος όπου κατασκηνώνουν παραθεριστές με σκηνές ή τροχόσπιτα· είναι είτε οργανωμένος παρέχοντας βασικές διευκολύνσεις (όπως νερό, χώρους υγιεινής κτλ.), είτε όχι, όπου ο κάθε παραθεριστής πρέπει ο ίδιος να φροντίσει για τη διαμονή του. [αγγλ. *camping*]

ο **κάμπος** (ΟΥΣ.) η πεδιάδα. ΣΥΓΓ.: καμπίσιο // ξερόκαμπος. [λατ. *campus*]

κάμποσος, -η, -ο (ΑΝΤΩΝ. ΑΟΡ.) αρκετός.
• **κάμποσα** (ΕΠΙΡΡ.).

η **καμπούρα** (ΟΥΣ.) **1.** στρογγυλό εξόγκωμα που έχουν στην πλάτη τους μερικά ζώα, ή η μορφή που παίρνει η πλάτη του ανθρώπου όταν, είτε από γηρατεία είτε από άλλη αιτία, είναι διαρκώς σκυμμένη. **2.** κάθε εξόγκωμα που μοιάζει με καμπούρα: *Η καμπούρα της μαγκούρας.* [καμπούρ(ης) + -α]

καμπουριάζω (-ιασα | -ιασμένος) (Ρ.) κάνω καμπούρα. ΣΥΓΓ.: καμπούριασμα. [καμπούρ(ης) + -ιάζω]

κάμπτω (έκαμψα) | **-ομαι** (κάμφθηκα, κεκαμμένος) (Ρ.) **1.** λυγίζω κάτι. ΣΥΝ.: κυρτώνω, καμπυλώνω. ΑΝΤ.: ισιώνω. **2.** (μτφ.) αποθαρρύνω κάποιον, του ρίχνω το ηθικό: *Δε μας κάμπτουν οι απειλές σου.* ΣΥΝ.: πτωώ. **3.** (μτφ.) υποχρεώνω κάποιον να υποχωρήσει: *Έκαμψες την αντίστασή της;* ΣΥΓΓ.: κάμψη // ανακάμπω. [αρχ.]

η **καμπύλη** (ΟΥΣ.) γραμμή που δεν είναι ίσια, που κανένα τμήμα της δεν είναι ευθύγραμμο. [αρχ.]

τα **καμώματα** (ΟΥΣ) περίεργες ή προσποικιτές συμπεριφορές που προκαλούν την αντίδραση των άλλων. ◊ **της νύχτας τα καμώματα τα βλέπει η μέρα και γελά:** τη μέρα διαπιστώνουμε τα λάθη σε κάτι που κάναμε τη νύχτα. [καμώ(νω) + -μα]

καμώνομαι (-ώθηκα) (Ρ.) υποκρίνομαι. ΣΥΓΓ.: καμώματα.

καναδικός, -ή, -ό και **καναδέζικος, -η, -ο** (ΕΠ.) ο σχετικός με τον Καναδά ή τους Καναδούς.

ο **Καναδός**, θηλ. η **Καναδή** και **Καναδέζα** (ΟΥΣ. ΚΑΙ ΕΠ.) αυτός που κατάγεται από τον Καναδά ή/και είναι πολίτης του Καναδά.

ο **κανακάρης**, θηλ. η **κανακάρισσα** (ΟΥΣ) το χαιδεμένο και αγαπημένο παιδί σε μια οικογένεια. ΣΥΓΓ.: κανακεύω, κανάκεμα. [κανάκ(ια) (= «χάδια») + -άρης]

το **κανάλι** (ΟΥΣ) **1.** το αυλάκι που χρησιμοποιείται για τη μεταφορά νερού. **2.** στενό θαλάσσιο πέρασμα, φυσικό ή τεχνητό (διώρυγα). **3.** καθένas από τους σταθμούς της τηλεόρασης. ΣΥΝ.: σταθμός. [κανάλιον, υποκορ. της λ. κανάλης]

ο **καναπές** (ΟΥΣ) μακρύ και άνετο έπιπλο με ράχη και μπράτσα, όπου κάθονται δύο ή περισσότεροι άνθρωποι. ΣΥΓΓ.: καναπεδάκι. [γαλλ. canapé]

το **καναρίνι** (ΟΥΣ) μικρό πουλί, συνήθως κίτρινο, που κελαιπδάει όμορφα. ΣΥΝ.: κανάρι. ΣΥΓΓ.: κανάρα, καναρινής, καναρινί. [βεν. canarin]

η **κανάτα** (ΟΥΣ) **1.** δοχείο με ένα χερούλι και πλατύ άνοιγμα, στο οποίο βάζουμε συνήθως υγρά, όπως νερό, κρασί. **2.** όσο χωράει μια κανάτα: *Ήπια μια κανάτα νερό.* ΣΥΓΓ.: κανατάς, κανάτι // κρασοκανάτα, νεροκανάτα. [λατ. cannata]

η **κανέλα** (ΟΥΣ) (χωρίς γεν. πληθ.) είδος μπαχαρικού, συνήθως σε μορφή σκόνης, με χρώμα καφέ ανοικτό, ωραίο άρωμα και έντονη γεύση. ΣΥΓΓ.: κανελής. [ιταλ. cannella]

κανελής, -ιά, -ί (ΕΠ.) **1.** αυτός που έχει το ανοικτό καφέ χρώμα της κανέλας. **2.** (ως ΟΥΣ. ΑΚΛ.) το **κανελί:** το κανελί χρώμα.

το **κανελόνι** (ΟΥΣ) (συνήθως στον πληθ.) είδος ζυμαρικού με κυλινδρικό σχήμα, που τρώγεται συνήθως γεμιστό στον φούρνο. [ιταλ. cannelloni]

κανένας / κανείς, καμιά / καμία, κανένα (ΑΝΤΩΝ. ΑΟΡ.) **1.** ούτε ένας. ΑΝΤ.: όλοι. **2.** κάποιος: *Με πήρε κανένας τηλεφωνο;* **3.** περίπου: *Θα τελειώσω σε καμιά ώρα.*

ο **κανιβαλισμός** (ΟΥΣ) **1.** η ανθρωποφαγία· άγρια συνήθεια ορισμένων πρωτόγονων φυλών. **2.** (ζωολ.) η συμπεριφορά ορισμένων ζώων να τρώνε συγγενικά τους είδη. **3.** (μτφ.) η απάνθρωπη συμπεριφορά ενός ανθρώπου εναντίον άλλου ανθρώπου. [κανίβαλ(ος) + -ισμός]

ο **κανίβαλος** (ΟΥΣ) **1.** ο ανθρωποφάγος. **2.** (μτφ.) άγριος και βάρβαρος άνθρωπος. ΣΥΓΓ.: κανιβαλισμός, κανιβαλίζω. [ισπ. canibal, από γλώσσα των ιθαγενών της Αμερικής] το **κανό** (ΟΥΣ. ΑΚΛ.) πλεούμενο με μορφή σανίδας, που κινείται με κουπί. [γαλλ. canot, από γλώσσα των ιθαγενών της Αμερικής]

ο **κανόνας** (ΟΥΣ) **1.** οδηγία που πρέπει να ακολουθηθεί κάποιος. **2.** ο χάρακας. ΣΥΓΓ.: κανονίζω, κανονικός. [αρχ. κανών] το **κανόνι** (ΟΥΣ) μεγάλο και βαρύ όπλο από μέταλλο, συνήθως τοποθετημένο σε τροχούς, που εκτοξεύει βλήματα

σε μεγάλες αποστάσεις. ΣΥΓΓ.: κανονιά, κανονιέρης // κανονιοβολισμός. [ιταλ. *cannone*, από την αρχ. λ. *κάννη*]

κανονίζω (-ισα) | **-ίζομαι** (-ίστηκα, -ισμένος) (Ρ.) **1.** κάνω κάτι όπως πρέπει, με κανονικό και σωστό τρόπο. ΣΥΝ.: τακτοποιώ, ρυθμίζω. **2.** σχεδιάζω, προγραμματίζω κάτι. **2.** τιμωρώ κάποιον. ΣΥΓΓ.: κανόνας, κανονισμός. [αρχ.]

κανονικός, -ή, -ό (ΕΠ.) **1.** αυτός που είναι σύμφωνος με κανόνες, με κάποιους νόμους. **2.** αυτός που υπάρχει ή γίνεται μεαλά, που είναι φυσιολογικός: *Κανονική ανάπτυξη*. **3.** αυτός που έχει συμμετρία: *Κανονικό σώμα*. **4.** αυτός που γίνεται με τον συνηθισμένο τρόπο: *Το λεωφορείο έκανε το κανονικό δρομολόγιο*. • **κανονικά** (ΕΠΙΡΡ.) ΣΥΓΓ.: κανόνας // αντικανονικός.

ο **κανονισμός** (ΟΥΣ.) το σύνολο των κανόνων που ορίζουν πώς πρέπει να λειτουργεί μια υπηρεσία, ένα ίδρυμα κτλ. [κανονίζω (κανονισ-) + -μός]

η **καντάδα** (ΟΥΣ.) τραγούδι με γλυκιά μελωδία και ερωτικό περιεχόμενο, που τραγουδιέται με κιθάρα, μαντολίνο κτλ. ♦ **κάνω καντάδα:** τραγουδώ καντάδα κάτω από το παράθυρο μιας κοπέλας που έχω ερωτευτεί. [βεν. *cantada*]

το **κα(ν)ταΐφι** (ΟΥΣ.) γλυκό του ταψιού φτιαγμένο με αμύγδαλα, καρύδια, κανέλα κτλ., που τα τυλίγουμε σε λεπτά νήματα ζυμαριού. [τουρκ. *kadayif*]

το **καντάρι** (ΟΥΣ.) **1.** μονάδα βάρους ίση με 44 οκάδες, δηλαδή 57 περίπου κιλά, την οποία χρησιμοποιούσαν παλιότερα. **2.** είδος ζυγαριάς που αποτελείται από δύο μεταλλικούς δίσκους που κρέμονται από αλυσίδες στις άκρες μιας ράβδου. [ιταλ. *cantare*]

το **καντήλι** (ΟΥΣ.) μικρό δοχείο με λάδι και ειδικό φτίλι που ανάβει· το βάζουμε μπροστά σε εικόνες αγίων. ΣΥΓΓ.: καντήλα, καντηλήθρα // καντηλανάφτης. [καντηλίον, υποκορ. της λ. *καντήλα*]

η **καντίνα** (ΟΥΣ.) χώρος σε σχολείο, στρατόπεδο κτλ., ή κατάλληλα εξοπλισμένο αυτοκίνητο σε υπαίθριο χώρο, όπου μπορεί κανείς να αγοράσει σάντουιτς, αναψυκτικά κτλ. [ιταλ. *cantina*]

κάνω (έκανα και έκαμα | καμωμένος) (Ρ.)

1. φτιάχνω κάτι. **2.** είμαι η αιτία που γίνεται κάτι: *Συνεχώς κάνεις καβγάδες*.

ΣΥΝ.: προκαλώ, προξενώ. **3.** αποτελώ, απαρτίζω: *Δέκα μονάδες κάνουν μία δεκάδα*.

4. έχω μια ορισμένη δουλειά, έχω τον ρόλο, το έργο κάποιου: *Εγώ θα κάνω τον διαιτητή*. **5.** δημιουργώ ψεύτικη εντύπωση στους άλλους για τον εαυτό μου: *Κάνει τον άρρωστο*. ΣΥΝ.: υποκρίνομαι

6. δίνω σε κάποιον μια θέση, μια δουλειά, ένα αξίωμα κτλ.: *Με έκαναν αρχηγό της ομάδας*. ΣΥΝ.: διορίζω. **7.** είμαι κατάλληλος για κάτι: *Δεν κάνει για δάσκαλος*. **8.** έχω μια ορισμένη αξία σε χρήματα. ΣΥΝ.: κοστίζω, στοικίζω. **9.** δίνω κάτι σε κάποιον: *Τι δώρο θα μου κάνεις*; ΣΥΝ.: προσφέρω. **10.** για να ρωτήσουμε κάποιον πώς είναι η υγεία του: *Τι κάνεις*; **11.** φέρνω κάποιον σε ευχάριστη ή δυσάρεστη κατάσταση: *Μ'έκανες χαρούμενο με τους βαθμούς σου*. **12.** χρειάζομαι ορισμένο χρόνο για να γίνω ή για να κάνω κάτι: *Το λεωφορείο κάνει μια ώρα να φτάσει*.

13. κάνει: α. λέγεται για τον καιρό σε ορισμένο χρόνο και τόπο: *Σήμερα κάνει κρύο*. ΣΥΝ.: έχει β. είναι σωστό: *Δεν κάνει να φωνάζεις*. ΣΥΝ.: επιτρέπεται. ΑΝΤ.: απαγορεύεται. ΣΥΓΓ.: // αποκάνω, παρακάνω, ξεκάνω. [αρχ. *κάννω*]

ο **καουμπόης**, θηλ. η **καουμπόισσα** (ΟΥΣ) βοσκός αγελάδων, βοδιών κτλ., που ήταν πάνω σε άλογο στην Αμερική-ήρως ταινιών γουέστερν. [αγγλ. cowboy]

η **κάπα** (ΟΥΣ) (χωρίς γεν. πληθ.) 1. χοντρό αδιάβροχο πανωφόρι από μαλλί, με κουκούλα και χωρίς μανίκια, που φοράνε οι βοσκοί. 2. γυναικείο πανωφόρι. [ιταλ. *cappa*]

το **καπάκι** (ΟΥΣ) σκέπασμα δοχείου ή σκεύους, που χρησιμοποιεί κυρίως για να προστατεύει το περιεχόμενό του. ΣΥΓΓ.: καπακώνω, καπάκωμα. [τουρκ. *kapak*]

η **κα(μ)παρντίνα** (ΟΥΣ) 1. είδος λεπτού πανωφοριού. 2. είδος υφάσματος. [ιταλ. *gabardine*]

καπαρώνω (-ωσα) | **-ώνομαι** (-ώθηκα, -ωμένος) (Ρ.) πληρώνω ένα μέρος της αξίας ενός αντικειμένου ως προκαταβολή για να εξασφαλίσω την αγορά του. ΣΥΓΓ.: καπάρωμα. [καπάρ(ο) + -ώνω]

το **καπέλο** (ΟΥΣ) κάλυμμα του κεφαλιού, σε διάφορα σχήματα και χρώματα. ΣΥΓΓ.: καπελάδικο, καπελώνω. [ιταλ. *capello*]

ο **καπετάνιος**, θηλ. η **καπετάνισσα** (ΟΥΣ) αυτός που κυβερνάει ένα πλοίο. ΣΥΝ.: πλοίαρχος, καρaboκύρης, κυβερνήτης. 2. αρχηγός ένοπλης ομάδας που δεν ανήκει στον τακτικό στρατό. [βεν. *capetanio*]
το **καπίστρι** (ΟΥΣ) το λουρί που δένεται στο κεφάλι αλόγου, γαϊδάρου κτλ., με το οποίο ο καβαλάρης ελέγχει το ζώο. ΣΥΝ.: χαλινάρι. ΣΥΓΓ.: καπίστρωμα, καπιστρώνω.

ο **καπιταλισμός** (ΟΥΣ) ο τρόπος οργάνωσης της οικονομίας μιας χώρας που στηρίζεται στην ύπαρξη μεγάλων ιδιωτικών κεφαλαίων και στην πολύ

μικρή ανάμειξη του κράτους στις οικονομικές υποθέσεις. ΣΥΝ.: κεφαλαιοκρατία. ΣΥΓΓ.: καπιταλιστής, καπιταλιστικός. [γαλλ. *capitalisme*]

το **καπλάνι** (ΟΥΣ) η τίγρη. [τουρκ. *caplan*]
καπνίζω (-ισα) (Ρ.) 1. (για ξύλο κτλ.) βγάζω καπνό. 2. κρεμώ τροφές (κρέας, ψάρι, τυρί) πάνω από ξύλα που καίγονται για να πάρουν μια ιδιαίτερη γεύση, αλλά και για να συντηρηθούν. 3. βάζω στο στόμα μου τσιγάρο, πίπα κτλ. και, καθώς καίγεται, ρουφάω τον καπνό και τον ξαναβγάζω. ◊ **κάνω ό,τι μου καπνίζει**: κάνω ό,τι μου έρχεται στον νου, χωρίς να ακούω κανέναν. ΣΥΓΓ.: κάπνα, κάπνισμα, καπνιστής, καπνιστός. [αρχ.]

ο **καπνιστής**, θηλ. η **καπνίστρια** (ΟΥΣ) αυτός που έχει τη συνήθεια να καπνίζει. ◊ **παθητικός καπνιστής**: αυτός που, ενώ δεν καπνίζει ο ίδιος, εισπνέει τον καπνό όσων καπνίζουν γύρω του. [καπνίζω (καπνισ-) + -τής]

καπνιστός, **-ή**, **-ό** (ΕΠ.) (για τροφή) αυτός που έχει διατηρηθεί με την παραδοσιακή μέθοδο του καπνίσματος. ΣΥΓΓ.: καπνίζω.

ο **καπνός** (ΟΥΣ) 1. (πληθ. οι καπνοί) μείγμα από αέρια και στερεά σωματίδια που ανεβαίνει προς τα πάνω όταν καίγεται κάτι και έχει χαρακτηριστική οσμή. 2. (πληθ. τα καπνά) φυτό του οποίου τα φύλλα ξεραίνουν οι άνθρωποι και φτιάχνουν τσιγάρα, πούρα κτλ. ΣΥΓΓ.: καπνίζω // καπνέμπορος, καπνόφυλλο, καπνοβιομήχανος, καπνεργάτης, καπνεργοστάσιο, καπναποθήκη, άκαπνος. [αρχ.]

κάποιος, **-α**, **-ο** (ΑΝΤΩΝ. ΑΟΡ.) 1. ένας από όλους: Την είδα με κάποια φίλη της. 2. ένας, όποιος να 'να: Κάνεις κάποιο άθλημα; 3. (στον πληθ.) **κάποιοι**,

-ες, -α: μερικοί: *Αγόρασα κάποια πράγματα.* **4.** (ως ουσ.) **κάποιοι:** ορισμένοι: *Κάποιοι έμειναν, κάποιοι έφυγαν...*

κάποτε (ΕΠΙΡΡ.) **1.** κάποια στιγμή στο παρελθόν. **2.** κάποια στιγμή στο μέλλον. ΑΝΤ.: ποτέ.

κάπου (ΕΠΙΡΡ.) **1.** σε κάποιο μέρος. ΑΝΤ.: πουθενά. **2.** περίπου. ◊ **κάπου κάπου:** κατά αραιά χρονικά διαστήματα.

η **κάππαρη** (ουσ.) (χωρίς γεν. πληθ.) είδος φυτού και ο καθένας από τους μικρούς, πρασινωπούς σφαιρικούς καρπούς του, οι οποίοι χρησιμοποιούνται ως αρωματικό φαγητών. [αρχ. *κάππαρις*]

το **καπρίτσιο** (ουσ.) **1.** το να επιμένει κάποιος να γίνει το δικό του, ακόμα κι αν αυτό είναι παράλογο. ΣΥΝ.: παραξενιά, ιδιοτροπία. **2.** για αλλαγές που μας ξαφνιάζουν ή μας ενοχλούν: *Τα καπρίτσια της μόδας / του καιρού.* ΣΥΓΓ.: καπριτσιόζος, καπριτσιόζικος. [ιταλ. *capriccio*]

κάπως (ΕΠΙΡΡ.) **1.** με κάποιον τρόπο. **2.** σε μικρό βαθμό, όχι πολύ: *Είναι κάπως δύσκολη η άσκηση.* ΣΥΝ.: λίγο. ΑΝΤ.: κάμποσο, αρκετά.

η **καραβάνα** (ουσ.) μεταλλικό σκεύος που χρησιμοποιούν οι στρατιώτες για το φαγητό τους. ◊ **παλιά караβάνα:** αυτός που έχει μεγάλη εμπειρία σε κάτι. ΣΥΓΓ.: караβανάς. [ιταλ. *caravana*]

το **καραβάνι** (ουσ.) ομάδα ανθρώπων που ταξιδεύουν μαζί, κυρίως για λόγους ασφάλειας, σε ερήμους, κουβαλώντας τα πράγματά τους σε ζώα. [περσ. *kārwān*]

το **καράβι** (ουσ.) το πλοίο. ΣΥΓΓ.: караβίσιος // караβόπανο, караβόσκονο, караβοκύρης, саπιοκάραβο. [καράβιον, υποκορ. της αρχ. λ. *κάραβος*]

η **καραβίδα** (ουσ.) είδος μαλακόστρακου ζώου που είτε ζει στο γλυκό νερό και μοιάζει με μικρό αστακό, είτε ζει στη θάλασσα και μοιάζει με μεγάλη γαρίδα. [αρχ. *κάραβος*]

ο **Καραγκιόζης** (ουσ.) **1.** ο πρωταγωνιστής του λαϊκού θεάτρου σκιών, ο οποίος είναι καμπούρης, έχει μεγάλη μύτη, το δεξί του χέρι είναι πιο μακρύ από το αριστερό, είναι πονηρός, έξυπνος και πάντα πεινασμένος. **2.** το θέατρο σκιών. **3.** (με μικρό) (μτφ.) μειωτικά, ο άνθρωπος που προκαλεί το γέλιο με την εμφάνιση ή τη συμπεριφορά του, ο γελοίος. ΣΥΓΓ.: караγκιόζλικί // караγκιοζοπαίκτης. [τουρκ. *karagöz*]

η **καραγκούνα** (ουσ.) ελληνικός δημοτικός χορός.

η **καρακάξα** (ουσ.) **1.** η κίσσα. **2.** (μτφ.) χαρακτηρισμός για γυναίκα άσχημη, αντιπαθητική και γλωσσού.

η **καραμέλα** (ουσ.) γλύκισμα με βασικό συστατικό τη ζάχαρη, σε διάφορα σχήματα και γεύσεις, που συνήθως λιώνει σιγά σιγά στο στόμα. ΣΥΓΓ.: караμελέ, караμελωτός. [ιταλ. *caramella*]

η **καραμπίνα** (ουσ.) ελαφρό, φορητό όπλο που χρησιμοποιείται συνήθως στο κυνήγι. [ιταλ. *carabina*]

η **καραντίνα** (ουσ.) η απομόνωση ανθρώπων, ζώων, πλοίων κτλ. για ένα χρονικό διάστημα, επειδή υπάρχει η υποψία ότι είναι φορείς κάποιας μεταδοτικής ασθένειας, και η λήψη υγειονομικών μέτρων. [ιταλ. *quarantina*]

το **καραούλι** (ουσ.) (χωρίς γεν.) **1.** η σκοπιά. **2.** το σημείο από το οποίο φρουρείται ένας χώρος. ◊ **στίνω караούλι:** κρύβομαι κάπου και περιμέ-

νω την κατάλληλη στιγμή για να επιτεθώ, παραμονεύω. [τουρκ. *karavul*]

το **καράτε** (ΟΥΣ. ΑΚΛ.) είδος ιαπωνικής πάλης, η οποία επιτρέπει χτυπήματα με τα χέρια και τα πόδια. [αγγλ. *karate*]

το **καράτι** (ΟΥΣ.) **1.** μονάδα βάρους με την οποία μετράμε πόσο καθαρός είναι ο χρυσός. **2.** μονάδα βάρους με την οποία μετράμε πολύτιμους λίθους, όπως τα διαμάντια. [ιταλ. *carat*]

καρατομώ (-ησα) | **-ούμαι** (-ήθηκα, -ημένος) (Ρ.) **1.** κόβω το κεφάλι κάποιου. ΣΥΝ.: αποκεφαλίζω. **2.** (μτφ.) διώχνω, απομακρύνω κάποιον από τη θέση που κατείχε: *Ο πρωθυπουργός καρατόμησε τους μισούς υπουργούς του.* ΣΥΝ.: παύω. [αρχ., *kára* (= «κεφάλι») + *-τομῶ* (πρβ. *τομή*)]

η **καράφα** (ΟΥΣ.) **1.** φαρδιά επιτραπέζια φιάλη με στενό λαιμό. **2.** το περιεχόμενο μιας καράφας: *Δυο καράφες νερό ήπια.* ΣΥΝ.: καραφάκι. [ιταλ. *caraffa*]

η **καράφλα** (ΟΥΣ.) η φαλάκρα.

καραφλός, -ή, -ό (ΕΠ.) ο φαλακρός. το **καρβέλι** (ΟΥΣ.) το ψωμί που έχει στρογγυλό σχήμα. ΣΥΓΓ.: καρβελάκι. [σλαβ. *karvalj*]

ο **καρβουνιάρης**, θηλ. η **καρβουνιάρισα** (ΟΥΣ.) **1.** αυτός που φτιάχνει ή/και πουλάει κάρβουνα. **2.** (μτφ.) ο κατάρμαυρος από βρομιά, κάρβουνα κτλ. **3.** τρένο που κινείται με κάρβουνα. ΣΥΝ.: μουντζούρης. [*κάρβουν(ο)* + *-ιάρης*]

το **κάρβουνο** (ΟΥΣ.) **1.** καύσιμο που το παίρνουμε από τη μερική καύση του ξύλου ή το βγάζουμε από τη γη. ΣΥΝ.: άνθρακας. **2.** καθετί που έχει καεί εντελώς: *Κάρβουνο έγινε το σπίτι.* ΣΥΓΓ.: καρβουνιάρης, καρβουνιάζω // ξυλοκάρβουνο, πετροκάρβουνο. [λατ. *carbo*]

καρδαμώνω (-ωσα | -ωμένος) (Ρ.) **1.** αισθάνομαι πιο δυνατός στο σώμα. ΣΥΝ.: δυναμώνω, τονώνομαι. **2.** κάνω κάποιον να αισθανθεί πιο δυνατός στο σώμα. ΣΥΓΓ.: καρδάμωμα. [*κάρδαμ(ο)* + *-ώνω*]

η **καρδερίνα** (ΟΥΣ.) μικρό ωδικό πουλί με πολύχρωμα φτερά. [γενοβέζικη λ. *carderina*]

η **καρδιά** (ΟΥΣ.) **1.** μυϊκό όργανο που κάνει το αίμα να κυκλοφορεί με έναν ορισμένο ρυθμό· στο σώμα του ανθρώπου βρίσκεται στην αριστερή πλευρά του στήθους. **2.** (μτφ.) το μέρος απ' όπου πηγάζουν τα συναισθήματα των ανθρώπων, σε αντιδιαστολή με τον νου, το μυαλό. **3.** (μτφ.) το κέντρο ενός μεγαλύτερου χώρου: *Η πλατεία είναι η καρδιά του χωριού.* **4.** (μτφ.) το μέσο μιας εποχής, μιας περιόδου κτλ.: *Στην καρδιά του χειμώνα.* ◊ **με όλη (μου) την καρδιά / ψυχή:** ολόψυχα. ◊ **ανοίγω την καρδιά μου / ψυχή μου:** λέω σε κάποιον τα μυστικά μου, τα βάσανά μου, τις σκέψεις μου κτλ. ΣΥΓΓ.: καρδιακός // καρδιοχτύπι, καρδιολόγος, ανοιχτόκαρδος, καλόκαρδος, φυλλοκάρδι, ξεκαρδιζομαι, κατάκαρδα, καρδιοπαθής. [αρχ. *καρδία*]

το **καρδιοχτύπι** (ΟΥΣ.) (χωρίς γεν.) αγωγή, ανησυχία ή συγκίνηση που κάνει την καρδιά να χτυπάει γρήγορα και δυνατά. ΣΥΝ.: χτυποκάρδι. [*καρδι(ά)* + *-ο-* + *χτύπ(ος)* + *-ι*]

η **καρέκλα** (ΟΥΣ.) κάθισμα για ένα άτομο με πλάτη και συνήθως τέσσερα πόδια. ΣΥΓΓ.: καρεκλάς, καρεκλάδικο // καρεκλοπόδαρο. [υστερολατ. *catecra*, από την αρχ. λ. *καθέδρα*]

το **καρεκλοπόδαρο** (ΟΥΣ.) καθένα από τα πόδια της καρέκλας. ◊ **βρέχει / ρίχνει καρεκλοπόδαρα:** βρέχει πάρα

πολύ και δυνατά. [καρέκλ(α) + -ο- + πο-δάρ(ι) + -ο]

το **καριοφίλι** (ΟΥΣ) είδος τουφεκίου που χρησιμοποιήθηκε πολύ στην επανάσταση του 1821. [ιταλ. *Carlo e figli*, από τη φήρμα του εργοστασίου όπου κατασκευαζόταν] ο **καρκίνος** (ΟΥΣ) (ιατρ.) σοβαρή ασθένεια, κατά την οποία σχηματίζεται όγκος σε κάποιο όργανο του σώματος. ΣΥΓΓ.: καρκινικός, καρκίνωμα // καρκινογόνος, καρκινοπαθής. [αρχ.]

το **καρμπόν** (ΟΥΣ. ΑΚΛ.) χαρτί με ειδική επεξεργασία, που το τοποθετούμε ανάμεσα σε δύο φύλλα χαρτιού, έτσι ώστε ό,τι γράφουμε στο επάνω να αποτυπώνεται και στο κάτω. [γαλλ. *carbone*]

το **καρναβάλι** (ΟΥΣ) γιορτή που γίνεται τις Αποκριές και στην οποία παίρνουν μέρος μασκαράδες και στολισμένα άρματα, καθώς και το αντίστοιχο χρονικό διάστημα. ΣΥΓΓ.: καρνάβαλος. [ιταλ. *carnevale*]

το **κάρο** (ΟΥΣ) είδος άμαξας, δίτροχης ή τετράτροχης, που σέρνεται συνήθως από ζώο. [λατ. *carrum*]

το **καρότο** (ΟΥΣ) φυτό που καλλιεργείται για τις ρίζες του, οι οποίες έχουν χρώμα πορτοκαλί και σχήμα κονδύλου· τις τρώμε ωμές ή σε διάφορα φαγητά, ή πίνουμε τον χυμό τους. [λατ. *carota*]

το **καρότσι** (ΟΥΣ) αμαξάκι κατάλληλο για μικρές μεταφορές ή τη μεταφορά μωρών. [υποκορ. της λ. *καρότσα* (ιταλ. *carozza*)]

το **καρούμπαλο** (ΟΥΣ) εξόγκωμα στο κεφάλι που γίνεται από χτύπημα.

η **καρπαζιά** (ΟΥΣ) δυνατό χτύπημα στο κεφάλι με την παλάμη. ΣΥΝ.: φάπα. ΣΥΓΓ.: καρπαζώνω.

ο **καρπός** (ΟΥΣ) **1.** το μέρος των φυτών όπου βρίσκονται οι σπόροι και το οποίο συνήθως το τρώνε οι άνθρωποι ή τα ζώα. **2.** το γέννημα, το παιδί. **3.** (ανατ.) το μέρος του χεριού που βρίσκεται πάνω από την παλάμη και αποτελείται από οχτώ οστά. ◊ **ξηρός καρπός:** καρπός που τον ξεραίνουν για να διατηρείται περισσότερο χρόνο. ΣΥΓΓ.: καρπίζω // καρποφόρος, άκαρπος, περικάρπιο, μεσοκάρπιο. [αρχ.]

το **καρπούζι** (ΟΥΣ) ο καρπός της καρπούζιάς, σφαιρικός ή ωοειδής, με σκληρή και χοντρή πράσινη φλούδα και κόκκινη ζουμερή σάρκα με πολλά μαύρα κουκούτσια. ΣΥΓΓ.: καρπουζιά. [τουρκ. *karpuz*]

καρποφόρος, -α, -ο (ΕΠ.) **1.** αυτός που παράγει καρπούς που τρώγονται. **2.** για έδαφος που είναι γόνιμο. ΣΥΝ.: εύφορος. ΑΝΤ.: άγονος. **3.** (μτφ.) για προσπάθεια, πράξη, δραστηριότητα κτλ. που φέρνει θετικά αποτελέσματα: *Καρποφόρες έρευνες*. ΣΥΝ.: αποδοτικός. ΑΝΤ.: άκαρπος. **4.** (ως ΟΥΣ) το **καρποφόρο:** το δέντρο που παράγει καρπούς που τρώγονται. ΣΥΓΓ.: καρποφορώ, καρποφορία. [αρχ.]

η **κάρτα** (ΟΥΣ) **1.** μικρό φύλλο από λεπτό χαρτόνι, συνήθως εικονογραφημένο, στο οποίο μπορούμε να γράψουμε τα νέα μας ή ευχές, και να το στείλουμε ταχυδρομικώς. ΣΥΝ.: καρτ ποστάλ. **2.** μικρό φύλλο από χαρτί ή πλαστικό, στο οποίο υπάρχουν κάποια στοιχεία του κατόχου του για διάφορες χρήσεις: *Κάρτα απεριορίστων διαδρομών*. **3.** το τραπουλόχαρτο. ΣΥΓΓ.: